

१७२

पुर्खा दय्क तकगु सम्पत्ति, भीगु कला व संस्कृति
पिकाक-भक्तपुर नगरपालिका

दर्ता नं.:४८/२०७६/७७

पुर्खा दय्क तकगु सम्पत्ति, भीगु कला व संस्कृति

स्वयं

नेपाल संवत् १९४६ थिंलाथ्वः/२०८२ पुष १५/2025 Dec./ ल्याः १४६, दाँः ८

स्वयं नगरपालिकाया ७६ दा क्यंगु
लक्ष्मी जूगु ज्या इयः उलेज्या

ढमक नगरपालिकाया प्रमुख थापा जु ख्वप नगरपालिकाय्

(२०८२ पुस ३ गते)

जेष्ठ नागरिक दिवसया लसताय जेष्ठ नागरिकपिन्ता लुमुगु वस
ज्वलं लः ल्हाङ् दिसे

(२०८२ पुस ११ गते)

; Dkfb sLo

@)*@ k'; !%, c^as !&@, jif*

दाच्छीयंक महोत्सव जुयो च्वनिगु थाय् ख्वप दे

ख्वप दे, साँस्कृतिक, ऐतिहासिक नगरी काथं म्हासिइका पिब्वयो वयो च्वंगु, प्राचीन नगरी स्वनिगःया छगू सहर खः । येँ, यल व ख्वपया थःथःगु हे विशेषता व बिस्कं पह दः । ‘पुर्खां दयकः तकगु सम्पति भीगु कला व संस्कृति’ या नारा ज्वडः थुगु नारा सार्थक याय्ता ख्वप नगरपालिकां दाच्छीयंक थी थी ज्या इवः त न्ह्याकः वयो च्वंगु दः । सभ्य, भव्य काथं ‘ख्वप महोत्सव ने.सं १९४५’ डायकगु जुल । ख्वप नगरपालिकाया मू तातुना, देशं दुनय व देशं पिनय्या पर्यटकपिन्ता सालय्गु नपां ख्वप देया मूर्त व अमूर्त सम्पदात ल्यंकः, म्वाकः, तय्गु अलय सम्पदाया महत्व न्हँगु पुस्ता ता काँ कां लःल्हाडः यंकय्गु नं खः । थ्व नाराय् जक लिंकुं: मतसँ थुकिता मूर्त रुप बियगु तातुडः इलय् ब्यलय् थी थी महोत्सवत डाय्क वगु खः ।

बहाबही म्हासिइके, पुखु म्हासिइके थजगु ज्या इवः लं गुलि नं त्वःफियो च्वंगु थाय् व उगु थाय्या महत्व अलय आनाया इतिहास, भौगोलिक अवस्था थजगु खाँत देशं दुनय व देश पिनय्या पर्यटक पिन्ता ब्याकवगु खः । गु गु ज्या इवः या थाय् थासय् नेवः नसा ज्वलंत नं ब्वयो स्वः वैपुं दर्शकपिन्ता भीगु मौलिक नसाया सबः काय्केगु नं याडः वगु दः । थजगु ज्याख्य जनस्तरं नं न्ह्याब्लें ग्वाहाली याडः वगु च्वछाय् बहगु नपां नपां ख्वपया जनताया बिस्कं पहः खः धायो सकल सिनं धायो वगु दः ।

वांगु मंसिर २० गते ख्वप नगरपालिका वडा नं. ९ दतात्रयसं योमारी पुन्हीया लसताय ‘योमारी महोत्सव’ व योमारी ब्वज्या नं जुल । गुकिया उलेज्या हानय् बहम्हा नेपाल मजदुर किसान पार्टीया नायो भाजु नारायणमान बिजुक्छें जु पाखं याडः द्यगु खः । धिं धिं बल्ला नपां न्हँगु पुस्ताता योमारी दयकेगु स्यनय्गु काथं नं तःगु उगु महोत्सवता नं अपलं च्व छःगु दः । नेवः समाजय् बिस्कं पहः या योमारीया प्रचार थुकिया माकुगु चाकुगु सबः नं कायो स्वयं दःगुलि अपलं स्वकुमिपिसं लसता नपां प्रशंसा नपां यागु खानय् दः ।

वहे इवलय् ख्वपया छगू सम्पदाया लागा तालाक्व त्वालय् पौष ११ व १२ गते Pottery square street festival जुल । उगु महोत्सवया उलेज्या ख्वप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं चाखः हिइकः भालाछिडः याडः दिल । थःगु पहः, थःगु मौलिकता व सीप तांकय् मज्यगु व थुगु पेशा मानव सभ्यता नपां स्वापु दःगु खाँ ब्याकसे वयकलं भाय, कला व संस्कृति, ल्यंकः म्वाकः तय फःसा जक भीगु म्हासिइका नं ल्यंकः म्वाकः तय फैगु नपां पुलांगु सीपत ल्यंकः म्वाकः तय्गु न्हँगु पुस्ताता मानव सभ्यतानपां म्हासिइके बियगु खः धायो दिल । जन्म निसें मृत्युतक मदयक मगागु चाया थाला बालाया ब्वज्यां न्हँगु पुस्ताता थुगु पेशाया महत्व थुइकेगु छगू मौका नं उगु महोत्सवं बिल ।

अथेहे पुस ३, ४ व ५ गते १३ कगु घरेलु प्रवर्द्धन मेला २०८२ नः पुखु परिसरय् जुल । थी थी घरेलु उत्पादनया हलं ज्वलं, कृषि उत्पादन निसें नसा ज्वलंया ब्वज्या ख्वप देया छगू मेगु पाटा नं क्यनय्गु ज्या उगु मेलां यागु खाँ स्वकुमिपिसं धायो वांगु जुल ।

देगः देगः या सहर जीवन्त सहर, थी थी बिस्कं नसा-जुजु धौ, ताइचिन बजी नपां नेवः नसा त्वँसाया थाय् काथं जक मखु पर्यटकपुं छक मवसँ मगागु गन्तव्य सहर ख्वप देशं दाच्छीयंक थी थी महोत्सवत यायां स्थानीय जनता नपां मिलथ जुयो याडः वगु महोत्सवं ख्वप देशं छगू बिस्कं म्हासिइका पिब्वयो वगुया प्रशंसा अज च्वजायक यंकिगु सकल सिनं आशा याडः च्वगु दः ।

पिकाक-ख्वप नगरपालिका/सम्पादक-आशाकुमार चिकंब्जजार, डेस्कटप-धन लक्ष्मी त्यात, आवरण सज्जा- रेणु ध्वज, थाकू- भक्तपुर अफसेट प्रिन्टर्स फोन ल्याः ०१-६६९३०४३, ई-मेल- khwopapau@gmail.com

छगू देया बारखं

नारायण मान बिजुक्छैं (हरिबहादुर श्रेष्ठ)

कथहँ:

उकीं हे, जिमिसं नेपः देया तराईसं जातजाति व भायता खास याडः मधेस प्रदेशता हिन्दी भाषी प्रदेशकाथं परिभाषित याडागु दः । अथेहे नेपालया पूर्व व पश्चिमया जातजाति व भाषाभाषीतय्ता नं साम्प्रदायिक सद्भावना स्यंकिगु काथं न्हयपतय स्वंपुयो स्यंकः बियागु दः । अमिता न्हयलुवायाइपुं संयन्त्र नं दय्के धुंगु दः । थी थी नां या व जातीय संगठनय् न्हयलुवापुं धःसा व हे जातया तःमिपुं वर्गयाय्पुं हज्यागु दः । थुगु नीतिं जातीय आन्दोलन नेपालय अप्व दयो वै अलय कम्युनिष्ट आन्दोलन हज्याय फै मखु । अथेहे नेपः या विश्वविद्यालय ब्वनिपुं ब्वनामिपिन्ता नपां जिमिसं छात्रवृत्ति बियगु बन्दोबस्त याडागु दः ।

कौचय् फेतुड गम्भीर व्यक्तिपिसं क्वथिडक व प्रतिवेदन न्यडः चवना । पलखलिपा मेम्हा छम्हा प्राध्यापकं नं थःगु प्रतिवेदन पिब्वता -

‘नेपः या दक्षिण व उत्तरी लागाय्

भीगी ज्या इवः खं चिनियाँत सशङ्कित थमजु धायो भीसं दयकागु संगठनया नां कम्युनिष्ट हे तयागु दः । उकिया प्रचारं चिनियाँत उत्तेजित जुइमखु । थ्वहे इलय भीसं पश्चिमी देत नपां मिलय् जुयो दलाई लामाया समर्थक पिन्ता थःगु ज्या इवः न्हयाकय्ता उत्साहित याडागु दः । न्हपायाय्गु तिब्वती विद्रोहया इलय कालिडपोड छगू केन्द्र खःसा अः जिमिसं यें दे

काठमाण्डौ ता छगू मू थाय् दयकागु दः । यें देशय् थुलि गुम्वात दयकागु दः कि टुलटु मनुत आना शरणय् चवनय्गु थाय् दः । व गुम्बाया अपलं ल्यासे ल्याम्होपुं भिक्षुत चीन विरोधी व कम्युनिष्ट विरोधी दस्ताकाथं छ्यलय् फै । थुगु ज्याया निंतिं काठमाण्डौ ल्हासा हवाई यातायात व काठमाण्डौ ल्हासा बससेवा नं न्हयाकागु दः । ल्हासाय् नेपः या व्यापारी मध्ये छुं छुं भीता ग्वाहाली याइपुं नं दः । बैठकय् धोती कुर्ता फिडःतःपुं छम्हा कपालय साँ मरुम्हा सिसिमसी धःसा मनूसिं थःगु प्रतिवेदन पिब्वत-

‘दिल्ली, यूपी व विहारया नेगू प्यंगू विश्वविद्यालय व कलेज तय्सं नेपः या तराईया ब्वनामिपिन्ता थी थी विषयलय् शिक्षित याड चवंगु दः । समाज शास्त्र, भाषा शास्त्र, अर्थशास्त्र, राजनीतिशास्त्र, परराष्ट्र सम्बन्ध, कर प्रणालीया थी थी पक्षत, संघ राज्य व आत्मनिर्णय दःगु राज्यया प्रशासन न्हयाकय्ता व बंगलादेशय् थें ‘मुक्ति आन्दोलन’ जूसा न्हयलुवा जुय

फःम्हा याडः न्हूंगु पुस्ता ब्वलांकः चवंगु दः ।

जिमिगु ध्यान अः नेपः सेनातय्गु मचः मगाः व मभिंपाखं फाइदा कायगु नेपःया परराष्ट्र सम्बन्धया खाँ थुईकेगु, थःपुं सूत्रधारपुं दुतिनय्गु नपां मेमेगु देश नपां नेपःया खुल्ला (चख्यंगु) व गुप्त (दुसुडः चवंगु) सन्धीतय्गु कायगु पाखय लिडः चवडागु दः ।

नेपः या शक्तिशाली राजनीतिक दल तय्ता सत्ताय् थ्यंकय्गु व थ वं थवय ल्वाकय्ता मतभेद याकय्गु, सताच्युत याय फैगु तकया खय् जिमिपुं ग्वाहालिमिपुं थ्यनय् धुंकल । राजनीतिक लागाय् जिमिगु सङ्केत (इशारा) दयसाथं नेपालय तः हांगु विद्रोह व अन्योल हय्फःपुं तक ब्वलांक तयागु दः ।

नेपःया विद्रोहीतय्ता जिमिगु फुक्क सुरक्षा अडगं ग्वाहाली याई अलय नेपः या पूर्वपाखय् नेपाली मूलया भारतीय नागरिकपिसं माक्व ग्वाहाली याई । नपां अमिता शरण काय्गु थाय काथं भारतीय राज्यतय्गु गेस्टहाउस छ्यय्के बिई । अमिगु सुरक्षाया खाय् राज्यया मुख्यमन्त्रीतय्सं बालाक सिई । अमिता भारतय् चवंपुं नेपाली मूलया परिवारत, उद्योगपति व व्यापारीतय्सं ग्वाहाली याई ।

नेपःया इतिहासय् राजनैतिक निर्णय दक्षिण हे याडः वगु दः । स्वनिगःया नेवः राज्यता बुकय्ता अंग्रेज तय्सं गोर्खाली जुजुता ३२००० तुब (बन्दुक) व न्हूँ न्हूंगु ल्वाभ तः ब्यगु खः । शाहतय्ता कमजोर याय्ता नं अंग्रेजतय्सं राणातय्ता ग्वाहाली

यागु खः । राणा शासन क्वथय्ता नं भारतं हे, नेपाली कांग्रेसता ल्वाभः (हतियार) नपां बियो ग्वाहाली यागु खः । पञ्चायती व्यवस्था ल्यंथानय्ता भारतीय नेतात यँदेशय व प्रजातन्त्रवादी व वामपन्थी एकताया पालिङ बिला । अथेहे अःया हूयपाय् नं भारतया तःहांगु लाहा दै ।

प्रतिवेदन न्यनय धुंक सोफाय् फुटुङः च्वंपुं मनूत थवंथवय् म्हवसः स्यः कुंकः गम्भीर पहलं वं वयाता स्वयो च्वना । अमिमध्ये सुं पाखं तहांगु प्रतिक्रिया वयफः गुलि ग्याङः च्वंगु जुलसा गुम्हां धः सा थःपुं त्यागु मतितयो छवः चकांक न्ह्यलासु पिबवयो च्वन । अपुं मध्ये नं गुलिसिकय ख्वालय बदलाया भावना व अहङ्कार खानय् दयो च्वन ।

सुशीलाता धःसा न्हयप हतिङः, सास हे हः हः पाङः वगुथें जुल वं मतितल - सायद खाइगु सत्यया अर्थ थ्वहे खः अथेधाय् थ्व फुकक सिनं स्यूगु तपुयो, सुचुक तःगु खाँ जक खःला ?

कापीया ल्यनेया पानाय् नेगू प्यंगू साफूया धलःनं तयो तःगु जुयो च्वना । अलय मेगू आखः ब्वनय हे थाकुक हुयो वाङ सिय मदय धुंकल । साफूया धल खः-‘गान्धी र उनको वाद’, ‘गान्धीवादको शव परीक्षा’ मध्यरातको स्वतन्त्रता, तमस... ।

सुशीलां न्हपा थजगु साफूया छुं हे खाँ मस्यू । वं थःगु हनय तःजःगु हाचां गाय मफैगु गः दः गु मतितल वा मनं मनं लक्ष्मी प्रसाद देवकोटाया चिनाखें या छत्वचा लुमांकल- ‘जान्नाले दुःख... ।’

थ्वहे इलय प्यम्हां तुं ग्वाहालीमिपुं सुशीलाया ज्याकुथि द्वहें वल । सुशीलां पाण्डुलिपि थूतल हकनं बाकसया बत्ताय् पुतुं चिड्त्तुं तल । उकिता दराजय स्वथां थां धाल - ‘कःथमनं सियागु खाँत पालं पः

धः ।’ टेबुलया, चाकलीं मेचय च्वडः च्वपुं ग्वाहालिमिपुं मध्ये रीतां थमनं सियागु खाँ ब्वत - तता ! न्हिं सच्छिम्हाति भीपुं थाना ब्व वैपुं पाठकत दः उकि मध्ये बछी जक साफू छें यंकीपुं दुजःत दता । हिम्हा ल्याम्होचापिसं च्यान्हूया छगू साफू यंकि वा ब्वनि । व कि डाम्हा यां मिसा मचात हे खः । अपुं गुब्लें गुब्लें साफूकुथिया चउरय् च्वडः थमनं यंकागु साफूया खायें छलफल, टीकाटीप्पणी व समालोचना नं याई । व ल्यासे ल्याम्होपिनिगु भाय् तस्कं स्यल्ला अपुं साधारण अथेनं सफागु वसतं पुङः वै ।

सुमित्रां थःगु टिपोट स्वयो धाल- वाचनालयया थी थी पौत स्वइपुं आगन्तुकपुं मध्ये गुम्हासिं पौया न्हपांगु पानाया मू मू बुखाँत दकः स्वइगु । गुम्हां गुम्हां गम्भीर पाठकपुं धःसा सम्पादकीय व च्वसुत अपलं ब्वनि । म्हवचा बैसया ल्यासे ल्याम्होचापुं धःसा समाचार पत्रया नेपालाखय् च्वंगु देशी व विदेशी (सिनेमा) संकिपा व समाज्वलंया कोलमत स्वइगु । अमिसं ल्यूनयया नेपालाया

कासाया बुखाँ नं स्वई ।

चस्मा तयो तः म्हा गांसिचा चिकम्हा स्वम्हाम्हा ग्वाहालीमि मञ्जु टिपोट स्वस्वं धाल - गुम्हां गुम्हां मिसामस्तय्सं विज्ञान व प्रविधिया साफूत ब्वनि । भिलिमिली नं फियो जुइपुं मिजं मचात व समायाङः जुइपुं सुं सुं मिसा मस्तय्सं मतिनाया बाखं व उपन्यासत ब्वनिगु, बःचा बः चाहिपुं केहें किजापुं अंग्रेजीया किपा हना बाखंत व हिसिख्यालीया ध्याचु बाखंत ब्वनय् यः कि ।

ल्ह्वंम्हा ग्वाहालिमि चन्द्रां थःगु म्हिचां टिपोट पिकायो धाल- इतिहास, राजनीति शास्त्र व अर्थशास्त्रय् उलि चासो तःगु खानय् मरु । भाति भाति जक । हलिमय आर्थिक सङ्कटया हल्ला वयवं गुलिसिनं मार्क्सवादी साहित्य व अर्थशास्त्रया साफूत ब्वनय् यात । दर्शन व तर्कशास्त्रया साफूत सुनं ब्वंगु खानय् मरु, अजगु ल्या खुला थखय् खानय् मरु ।

सुशीलां ग्वाहालीमिपिनिगु खाँ न्यङः थःगु कापी स्वयो धाल- ‘भीस साफूकुथिया आगन्तुकपुं व दुजः पुं अपः दयके माल । ल्यासे ल्याम्होपिसं ब्वनिगु विषय व यंकगु साफूस्वयो दे गखय् पाखय् वानय् ताना धाय्गु सिय दै । भीसं आगन्तुक पाठकपुं व दुजः पिन्ता योगु, जिज्ञासा व खाँ थुईकेता च्यान्हूया छक वा बःछिया छक देया च्वमि, कवि, कलाकार, इतिहास, राजनीतिशास्त्र व अर्थशास्त्रया प्राध्यापकपुं व विज्ञपुं सःत प्रवचन ज्या इवः तय्मः । अंग्रेजी भाय् व साहित्यया प्राध्यापकपिन्ता नं ब्वनय् मः । थुगु प्रस्ताव जिं ज्या सना पुचः या बैठकय तय ।

ईलचं (घडी) स्व स्वं सुशीलां धाल - छलफल थानाहे क्वचाल । वानय्गु ई नं जुल । ग्वाहालिमिपुं ज्वज्वलपा तता धाधां दान । सुशीला नं साफूकुथिं प्याहाँ वल ।

सच्छि व न्हयनेगूगु ख्वप पौ, बःछि पौ (पाक्षिक)

ख्वप देता (पारदर्शी, भ्रष्टाचार मरुगु व स्मारक ल्यंकः भिंकः तःगु) नमुना नगर काथं हछ्याय्गु कुतः (याडः चवडा)

सुनिल प्रजापति, नगर प्रमुख, ख्वप

२००६ सालय भक्तपुर म्युनिसिपालिटीकाथं निःस्वांगु थौया ख्वप नगरपालिका २०१९ सालय नगरपञ्चायत, २०४५ सालय नगर पञ्चायत समिति जु जुं २०४७ साल जेठ ३० गते निसैं अः तक नगरपालिका नामं हज्याडः चवंगु दः । नगरपालिका निःस्वांसानिसे थौं तक या थी थी इलय त्याकः वाडः सेवा याडः द्यूपुं जनप्रतिनिधिपुं खानय् दयकः व खानय् मदयकः ख्वप दे हछ्याय्ता योगदान याडः द्यूपुं सकल महानुभावपिन्ता अपलं सुभाय देछायो चवडा ।

नेपाल मजदुर किसान पार्टीया नायो भाजु नारायणमान बिजुक्छें (रोहित) २०१९ सालय नगरपञ्चायतय् निर्वाचित जुयो सेवायाडः द्यूगु खः । उगु इलय हे वयकपिसं ख्वप दे छगू तस्कं बांलागु व यचुपिचुगु म्हागस खांकः द्यूगु खः । निरंकुश पञ्चायत कालया थीथी इलय निर्वाचनया व्यवस्था मरु । २०३६ सालया जन आन्दोलन लिपा २०३७ सालय, जनमत संग्रह २०३८ सालय राष्ट्रिय पञ्चायतया चुनाव व २०३९ सालय स्थानीय पञ्चायतया चुनावत क्वचाल ।

उगु इलय पार्टी चाय्केमरु, प्रतिबन्धित खः । प्रतिबन्धित नेपाल मजदुर किसान संगठन (पार्टी) पाखं किसान नेता का. ज्ञान बहादुर न्याइच्याइँ प्रधानपञ्च नपां बहुमत उम्मेदवारत ख्वप नगर पञ्चायतय् त्याकः वाना । पारदर्शी, आर्थिक अनुशासन व भ्रष्टाचार मरुगु नगर दयकेगु उगु इलयनिसे हे वयकपिसं अभियान काथं हज्याकः दिल ।

उगुइलय ख्वप तस्कं फोहर व

शिक्षाया लागाय् देयाय् हे दकलय् लिपालागु मध्ये छगू नगर खःसा स्वास्थ्य उपचारया बांलागु बन्दोबस्त नं मरु । अथेधाय् नां जकया नगरपालिका थें जक खः । ज्ञान बहादुर न्याइच्याइया न्हयलुवाय् २०३९ साल निसैं सुचुकुचु अभियान, वडावडाय् साक्षरता कक्षा न्हयाकय्गु, सुज्या सुय्गु (सिलाई-बुनाई) तालिम थजगु लाहातय ज्या दैगु तालिम न्हयाकल । नगरपञ्चायतया ल्या चा पारदर्शीयाय्ता 'पञ्चायत' नां या पौ पिथान ।

२०४४ सालया स्थानीय निकायया निर्वाचनय् नेपाली मजदुर किसान संगठन (पार्टी) पाखं का. आशाकाजी बासुकला प्रधानपञ्च त्याकल । वयक नपां नेमकिसं (पार्टी) या बहुमत वडाया दुजःपुं त्याकः वान । जिपुं वडाया दुजः जुयो ज्या साडागु जुल । देशां देछिया ३६ गु नगर पञ्चायत मध्ये ख्वप नगर पञ्चायतं बिस्कं काथं ज्या सान । देशां देछिसं डागू तगिं तक धेबा पुलय म्वायकः ब्वंकय्गु व्यवस्था याडः तः थाय् ख्वप नगरय् न्हयगू तगिं तक धेबा पुलय म्वायकः नगरपालिकां व्यवस्था यात ।

'पञ्चायत' पौ खय् पार्टी प्रतिबन्धितगु इलय नं विश्व सर्वहारा वर्गया महान गुरुपुं कार्लमार्क्स, एंगेल्स, लेनिन, स्टालिन व माओत्सेतुङ्गया जीवनीत नपां समाजवादी साहित्यत पिथाडः हल । 'पञ्चायत' पौ देशां देछिया नगर पञ्चायतय् थ्यंकय्गु व्यवस्था यागु जुल । उगु इलय पञ्चायत लयपौ कम्युनिस्ट वा क्रान्तिकारी पौ खः । उकि नगर पञ्चायतया बोर्ड निर्णयत, आम्दानी व खर्चया ल्याचानिसैं समसामयिक विषयया चवसु त पिथानिगु । पञ्चायत पौ देया लोकं हवागु पौ मध्ये छगू खः । थुकाथं ख्वप नगरपञ्चायतं बिस्कं छाप ज्वडः हज्यागु जुल । उगु इलय नं भक्तपुर नगर पञ्चायत चर्चाया संस्था खः ।

प्रतिक्रियावादी संघ संस्थाय् द्रुहें वाडः जनताया सेवा याय्गु लेनिनवादी नीतिता नेमकिसं (पार्टी) बांलाक हे छय्लः वगु जुल । व पञ्चायतया मिखालय् वांगु धू थें जुल । २०४५ भाद्र ९ गते राज्यस्तरं जः ग्वयो नेमकिसं (पार्टी) ता हाँगः नपां ल्यं थानय्गु मतिं भक्तपुर काण्ड याडः

सच्छि व न्हयनेगुगु खप पौ, ब.छि पौ (पाक्षिक)

नेमकिसं (पार्टी) या नायो भाजु नारायणमान बिजुक्छें (रोहित), रापस गोविन्द दुवाल, प्रधानपञ्च आशाकाजी बासुकला, उप प्रधान पञ्च चैत्यराज शाक्य नपां जिपुं फुक्कं धाय्थें वडाध्यक्षपिन्ता व जाली मुद्दाय तय् यंकला । नगर पञ्चायत भंग यात अलय मण्डले तय्गु न्ह्यलुवाय नगरपञ्चायत समिति दयकल । पञ्चायती सरकारं का.रोहित नपां नेमकिपाया नेता कार्यकर्तापिन्ता सर्वश्व नपां जिवंक:छि कैद व ज्यान सजाय्या माग यात । ६८ म्हा नेता कार्यकर्तापिन्ता ज्यान मुद्दाय फसय् याता । द्रलद्र जनतां दु:ख सिल । जनताया तचवगु विरोधनपां २०४६ सालया जनआन्दोलनया सफलता लिपा २०४७ साल बैशाख ५ गते का. रोहित जु नपां जिपुं फुक्क बन्दीत त्व: त: हला ।

२०४९ सालय जूगु स्थानीय निकायया चुनावय हकनं ज्ञान बहादुर न्याइच्चाई नगरपालिका प्रमुखय त्यागु जुल । वयकया न्ह्यलुवाय न्हापाया भिंगु व बांलागु जनपक्षीय ज्यात मदिकक हज्याक: नगरपालिकाया जनप्रतिनिधिपुं जनताया सेवाखय हज्यागु जुल । उगु इलय सम्पदात वेवारिस अवस्थाय लाड: चवंगु ई ख: । न गुथि संस्थानं वास्ता याता न पुरातत्व विभागं हे । खवपया अपलं सम्पदात उखयला थुखय्ला मदयो चवंगु जुल । वहे इलय २०५० सालनिसें विदेशी पर्यटक पिन्के शुल्क कायगु याता । खवपया छम्हा नेम्हा पर्यटक व्यवसायीपिसं उकिया विरोध याता । उल्लेया सरकारं नं उकिता पानय्ता थाय् द:तलय कुत: याता । अथेहं जनप्रतिनिधिपुं लिमच्चू । पर्यटक पाखं वगु शुल्क व नगरपालिकाया फुक्क ल्या चा पारदर्शीकाथं पिब्वयो क्यंगु जुल । पर्यटकपिनिपाखं वगु शुल्क सम्पदात ल्हवनय कानय, दानयगु ज्या नपां शिक्षा, स्वास्थ्य उपचार, सुचुकुचु थजगु ज्याखय खर्च याता । बुलुहुं विरोधयास चिच्यासर जुयो वान । थौं

पर्यटक शुल्क खवप नगरपालिकाया थी थी आर्थिक स्रोतमध्ये छगू जुगु द: । श्रमदानया संस्कृतिं थौतक मदिकक याड: वगु द: ।

२०५४ सालय का. प्रेम सुवाल नगर प्रमुखय त्याक: दिल । शिक्षाता ब: याय्गु उगु इलयया निर्वाचन घोषणापत्रखय न्हिथान । वहे इवलय नेमकिपाया नायो भाजु नारायण मान बिजुक्छें (रोहित) जुं 'सच्छिदा लिपाया खवप दे' नांगु चवसु पिथाड: दिल । २०५९ सालय व साफू काथं पिथान । साफूति सच्छिदा लिपाया खवप दे शिक्षा, स्वास्थ्य उपचारया बन्दोस्त, सुचुकुचु, पर्यटन विकास व कला संस्कृतिया विकासया कल्पनायासे 'खवप दे हलिमयया स्वय हाय्पुगु आकर्षक नगर, सुथाय पुलांगु सहर थें, न्हिनय विश्व विद्यालय थें, अलय चान्हय तस्कं बांलाम्हा सुन्दरी थौ कन्हेया ल्यासे थें जुई' धायो त:गु द: । व खवप दे हज्याकयगु लाँपुया मार्गचित्र ख: । २०५६ सालय उच्चशिक्षा परिषदपाखं स्वीकृत कायो खवप मा.बि. न्ह्याकल । अपलं पंग: हाचां गयो खवप उ.मा.वि. हज्यात ।

२०५८ साल माघ २१ गते खवपया बुद्धिजीवी पिनिगु छगू मुँज्या सं का. नारायण मान बिजुक्छें जुं तस्कं महत्वं ज:गु घोषणा यासे 'दशवी छुं नं पंग:त मवल ध:सा खवप दे न्हापांगु साक्षर जिल्ला, छखा छें छम्हा स्नातक द:गु, पारदर्शी, भ्रष्टाचार मरुगु, स्मारक ल्यंक: म्वाक: त:गु, कला-संस्कृति म्वाक: त:गु अलय थ:गु म्हासिइका पिब्वय फ:गु जिल्ला दयेक फ:गु न्हि थाड: त:गु द: । गुलिसिया नितिं व खाँ पचय मज् । उगु क्वछिडाता कायो महत्वाकाङ्छी योजना, खाँ जकगु, बयबय याकय्ता जक, याय् हे मफैगु ज्या दक कुंखिपुं नं मरुगु मखु । छखा छें छम्हा स्नातकया म्हागस पुवांकय्या लागिं नगरपालिकां मदिकक ज्या हज्याकल । २०५८ सालय त्रिभुवन विश्वविद्यालय काथं सम्बन्धन कायो खवप कलेज व पूर्वाञ्चल विश्व विद्यालय पाखं

सम्बन्धन कायो खवप इन्जिनियरिङ कलेजया कक्षात न्ह्याकल । छु नं शैक्षिक संस्थाया स्वीकृति कायगु अलय चाय्केगु अ:पुगु ज्या मखु । खवप मा.वि. स्थानीय तहपाखं चायकगु छगू जक मा.वि. ख: । उगु इलय मेमेगु ज्या बाहेकं चवजायक शिक्षा बिइगु महत्वपूर्ण शैक्षिक संस्थात नि:स्वाना ।

२०५७ साल असार मसान्तलिपा उल्ले त्याक: वापुं पदाधिकारी पिनिगु म्याद सिधला । शेर बहादुर देउवा न्ह्यलुवाया सरकारं न म्याद हे ताना, न निर्वाचन हे याता । देशां देछिया जनप्रतिनिधि स्थानीय निकायत जनप्रतिनिधि मरुगु निकाय जुल । पार्टी मेपुं निर्वाचित जुयो मवतलय न्हा त्याक चवपुं जिम्मेवारीं ल्याहाँ वयमज्यगु, जनताता सङ्कट जू बलय जिम्मेवारी त्व:त बिसे वानय मज्यगु निर्देशन जुयानिं फुक्क जनप्रतिनिधिपिसं थ:थ:गु थासय चवड: जनताया सेवाता मदिकक बियो चवना । जनप्रतिनिधिपुं मरुगु इलय नं नगरपालिकाया शैक्षिक विकासया ज्या मदिकसैं हज्याक यंकला । २०६० सालय खवप बहुप्राविधिक अध्ययन संस्थान, २०६५ सालय खवप कलेज अफ इन्जिनियरिङ वनलिपा शारदा मा.वि. कलेज नगरपालिकां नि: स्वाड: न्ह्याकला । हिँडादातक देश जनप्रतिनिधि मदयक चवनय म:गु इलंयाड दे २५/३० दा विकासय लिपा लाक चवनय माला । खवप दे नं उकि मथिइक: चवनय मफूत । फछिं फक्व खवपया जनताता जनप्रतिनिधिपुं मरुगु थें मचवंक: तयो तला ।

२०७४ सालय स्थानीय तहया निर्वाचन जुल । गणतान्त्रिक राज्य व्यवस्था, न्हँगु संविधाननपां नेपालय न्हापां संघीयता छय्लय हल । संविधानय स्थानीय तहया अधिकार स्पष्ट चवत । खवप नगरपालिकां संविधान ब्यगु अधिकारया दुनय चवड: थी थी ऐन कानूनत दयक:फुक्क लागाय विकास निर्माणया ज्या माथांवांक: हज्याकल । शिक्षा, स्वास्थ्य सम्पदा ल्यंक:, भिंक:तय्गु, सुचुकुचु विकासनिर्माण,

सच्छि त न्हयनेगूगु स्वप पौ, बःछि पौ (पाक्षिक)

लाहातय् ज्या दैगु तालिमत बियो ख्वप नगरपालिकां जनताया मतिकथं ज्या हज्याकः वगु दः ।

२०७९ सालया स्थानीय निर्वाचनय् नं ख्वप नगरपालिकाय् नेमकिपाया फुक्क जनप्रतिनिधिपुं त्यागुजुल । न्हपा निःस्वांगु फुक्क शैक्षिक संस्था तय्ता मदिक्व हज्याकसे अभ् व्यस्थित याडः हज्याकः वयागु दः । निर्वाचन घोषणापत्रया लिधंसाय २०७९ सालय ख्वप कलेज अफ ल कलेज निः स्वांसे जनताया काय म्हायपिन्ता दांकः भिंकः बांलाकः कानून शिक्षा (बीए एल एल बी) डादाया कक्षा न्ह्याकः वया । अः नगरपालिकां चायकः वगु न्हयगू कलेजय न्हयद्र स्वयो अप ब्वनामिपुं ब्वडः च्वंगु दः । गरीब ब्वनामिपिनिगु लागिं डागूलाखतका शैक्षिक ऋण, इतिहास, भूगोल, अर्थशास्त्र, राजनीतिशास्त्र, संस्कृति, नेपालभाषा थजगु विषय ब्वनिपुं ब्वनामिपिन्ता विद्यावारिधितक पूर्ण छात्रवृत्ति बियो शैक्षिक लागाय् अभ् व्यस्थित व चख्यंकः यंकागु दः । शिशु स्याहार केन्द्र निसं स्नातकोत्तर तगितक चायकः वगू नगरपालिका, नेपः या छगू जक ख्वप नगरपालिका जक खः । सरकारं विधेयक पारित याडः व्यूसा ख्वप विश्वविद्यालय न्ह्याकय्ता नं जिपुं तयार दः । उकिता जिमिसं कुतः याडः च्वडागु दः ।

स्वास्थ्य लागाय् वडा वडाय् स्वास्थ्य केन्द्रया व्यवस्था, छँ छँ नर्सिङ न्ह्याकः वगु १०० गू शैय्याया ख्वप अस्पताल न्ह्याक वगुलिं ख्वपया जनताता जक मखु देशां देछिया जनताता स्वास्थ्य सेवा सुविधा बियो वगु जुल । वांगु आ.व २०८१/०८२ खय् ७० गू स्वयो अप जिल्लाया २ लाख ८९ हजार विरामीपिन्ता ख्वप अस्पतालं सेवा ब्रिय फत । जनताया सेवाता ध्यान तयो दाच्छिखय् ३६५ न्हँ चालिगु व न्हिं ११ घौ विशेषज्ञ नपांया ओपिडी सेवा बिडगु ख्वप अस्पताल या बिस्कं पहः खःसा नगरपालिकां भक्तपुरबासीपिन्ता धेबाम्वायक अक्सिजन व हि व्यवस्था यासेलिं अः गरिबपिनिगु

लागिं निःशुल्क उपचार नं याडः वगु दः ।

सांस्कृतिक नगर ख्वप दे या मूर्त व अमूर्त सम्पदात म्वाक तय्ता ख्वप नगरपालिकां मदिक्व ज्या याडः वगु दः । विदेशीया धेबा व ग्वाहाली मखु थःगु हे पौरखं भीगु सम्पदात धस्वाक तयमः धाय्गु भावनां नगरपालिकां जनता नपां मिलय जुयो, श्रमदान, आर्थिक ग्वाहाली कायो सम्पदात ल्हवनय-कानय् व दानय्गु याडः वगु दः ।

२०७२ सालया तः भवखाचां स्यंकः, थुडः ब्यूगु फुक्क सम्पदात विदेशीया ग्वाहाली मकसें भीगु मौलिक पहलय् गथे खः अथेहे ल्हवनय कानय् व दानय्गु क्वचाय् धुंकल । तः भवखा लिपा अः तक स्यंकः थुडः व न्हँगु दाडागु नपां याडः १६९ गू सम्पदात ल्हवनय-कानय व दानय धुंगु दः सा अज हि न्हयगू-च्यागूति सम्पदात ल्हवनय कानय व दानय्गु ज्या जुयो च्वंगु दः । सांस्कृतिक नगरया म्हासिका ल्यंकः तय्ता इलय-व्यलय सांस्कृतिक धिधिं बल्ला, वहा वही म्हासिइके पुखु म्हासिइके, योमारी उत्सवथजगु ज्या इवः याडः वयागु दः । थुकिं देशं दुनय व देशं पिनयया पर्यटकपुं दुकाय्ता ग्वाहाली जूगु जिमिगु, अनुभव दः । वांगु दायं तिनि जिमिसं भव्य 'भक्तपुर महोत्सव' याडा । ख्वप दे पर्यटकीय गन्तव्य काथं हज्याड वगु दः । नेपालय द्रहँ वैपु पर्यटकपुं मध्ये २५ निसं ३० प्रतिशत पर्यटकपुं ख्वपय द्रहँ वगु ल्यां क्यडः च्वंगु दः । सुचुकुचुतानं भीगु हे पहलं व्यवस्था याडः वयागु दः । धवगिगु व धवमगिगु फोहरत छखय लिइक मुडः धवगिइगु फोहरं नेपाली (कम्पोष्ट) सः दयकः किसानतय्ता मियो वयागु दःसा धवमगिइगु फोहरत छखय लिइकः मियो नगरपालिकाया आम्दानि याय्गु कुतः याडः वयागु दः ।

ल्यासे ल्याम्होपुं विदेशी वानिपुं म्हुवँ याय्ता ल्यासे ल्याम्होहपिन्ता स्वयो थीथी लाहातय् ज्या दैगु तालिमत बियो वया । सिंकःमि, डकःमि, ज्वरय् याइपुं (कुक्),

सुज्या सुयगु, कम्प्युटर, जग्गा नाप जाँच, प्लम्बिङ, विद्युत, साँ च्याकयगु, छँगु लकां सुय्गु अपलं तालिमत ब्रिय धुंगु दः । नपां बियो नं च्वडागु दः । थुकी ल्यासे ल्याम्होपुं थःगु तुतिखय दानय फँगु अनुभव दः । थुकाथं ख्वप नगरपालिकां निर्वाचनय जनताता घोषणापत्र काथं वियागु बचं पूर्वाकयता शिक्षा, स्वास्थ्य उपचार सम्पदा ल्यंकः म्वाकः तय्गु, सुचुकुचु नपां थी थी पर्यटन नपां स्वापु दःगु ज्या इवः त यायां जनताया से वा याडः वगु दः ।

नेमकिपाया नायो भाजु नारायणमान बिजुक्छँ (रोहित) जुं नीडादा-खुदा हाँ खांगु म्हागस काथं ख्वप दे छखा छँ छम्हां स्नातक, पारदर्शी, भ्रष्टाचार मजुइगु थाय, स्मारकत म्वाक तःगु, कला संस्कृति ल्यंकः म्वाकः तःगु नपां थःगु बिस्कं म्हासिइका पिब्वयो वगु नमुना नगरकाथं विकास जुयो वगु दः । राष्ट्रिय व अन्तरराष्ट्रिय विषयलय स्पष्ट स्वपुकुनं (दृष्टिकोण) स्वयो वहे काथं विच, तयो वगु, देश विकासया लिपाथ्यंकया सोच नपां ख्वप देया सच्छिदा लिपाया मार्गचित्र कियो भःम्हा हानयवहम्हा नेता का. नारायण मान बिजुक्छँ जुयाता दुनुगलं निसं सुभाय देछासे ख्वपदेया विकासया लागिं न्हपानिसं अःतक निर्वाचित जुयो पदयच्वड ज्या साडः द्यूपुं जनप्रतिनिधिपुं, नेमकिपाया नेता कार्यकर्तापुं राजनैतिक रूपं बिस्कं बिचः जूसां थीथी रचनात्मक आलोचना याडः ग्वाहालीयापुं थी थी राजनैतिक दलया नेता कार्यकर्तापुं व ख्वपया फुक्क तह व तकाया जनतापिन्ता नगरपालिकां निःस्वांगु ७६ दाया लसताय दुनुगलं निसं सुभाय देछायो च्वडा ।

(ख्वप नगरपालिकाया ७६ कगू निःस्वाना दिंया लसताय पुस २ गते योमारी धिधिं बल्ला सं तःलापुं पुचःता सिरपा लः ल्हाय्गु व सुभाय देछाय्गु ज्या इवः सं ख्वप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं बियो द्युगु न्वचुया भाय हिला-सं)

विश्वविद्यालयत अध्ययन नपां अनुसन्धानय दुग्यनय् मः

त्रिभुवन विश्वविद्यालय भौतिकशास्त्र केन्द्रीय विभाग, काठमाडौं विश्वविद्यालय स्कूल अफ साइन्स, भौतिक शास्त्र विभाग, ख्वप इन्जिनियरिङ्गया मंकः गवसालय अन्तरराष्ट्रिय कार्यशाला याय दयो जिपुं तस्कं लयताया ।

विश्वविद्यालयसं फिजिक्स ब्वनिपुं ब्वनामिपुं म्हँवचा जुयो च्वंगु इलय थौं भीसं 'खाद्य, स्वास्थ्य व कृषिसं चिसोप्लाज्मा व पल्स पावर प्रविधिसं अन्तरराष्ट्रिय कार्यशाला २०२५' या उलेज्या याडः च्वडा । थुगु कार्यशालां नेपःया विश्वविद्यालयसं फिजिक्स ब्वनिपुं ब्वनामिपिन्ता मन क्वसाय्किगु व न्हुपुं ब्वनामिपुं थुख्य पाख्य द्रहँ वैगु आशा याडा ।

ख्वप नगरपालिकां नेगु इन्जिनियरिङ्ग कलेजनपां न्हयगु उच्चशिक्षा बिड्गु कलेजत न्ह्याकः वगु दः । उकिमध्ये ख्वप कलेजय् विज्ञान विषयया उच्चशिक्षा व्यू ब्यू वगु दः । आना भीसं फिजिक्स ब्वनिपुं ब्वनामिपुं म्हव जुयो वांगु मति तयो च्वडा । थुगु कार्यशालां भीगु कलेजय् नं ब्वनामिपिनिगु मन क्वसालिगु आशा याडा ।

ख्वप देता ज्ञानविज्ञानया मूथाय दय्केगु तातुडः, जिमिसं ख्वप नगरपालिकाय् ज्या साडः च्वडा । नेपाल मजदुर किसान पार्टीया नाथो भाजु नारायण मान बिजुक्छें (रोहित) जुं थौं स्वयो नीदा हौं 'सच्छिदा लिपाया ख्वप दे' नांगु साफू च्वयो सच्छिदा लिपा ख्वप दे गथे ज्वी धाय्गु म्हागस खाडः खाका कियो द्यगु खः । जिमिसं उकिया लिधंसाय ज्या याडः च्वडा । जिपुं जनप्रतिनिधिपुं नेपाल मजदुर किसान पार्टीपाखं त्याकः वयो पार्टीया नीति व निर्देशन काथं ज्या याडः वयागु खः । शैक्षिक लागाय् नं जिमिसं निर्वाचनया घोषणापत्र काथं ज्या याडः वयागु दः ।

नेपः या विश्वविद्यालयत अनुसन्धान केन्द्रीत जुय मफूगु खाय् कुंखिडः च्वंगु जिमिसं न्यडः च्वडा । ख्वप नगरपालिकां विश्वविद्यालयत अनुसन्धानय् दुग्यडः हज्याय् मः धायो बः याडः वयो च्वडा । नगरपालिकापाखं चाय्कतःगु कलेजय् अनुसन्धानयालागिं बिस्कं बजेट छख्य लिङ्कः अनुसन्धानता ह्दाय तयो ज्या याडः वयागु दः ।

बुँज्याख्य ६० प्रतिशत स्वयो अपः जनतात ज्या खय छ्यलः वयो च्वंगु देशय कृषिलागाय् अनुसन्धानया बांलागु व्यवस्था मरु । कृषि अनुसन्धान परिषद (नार्क) नां जक याय्गु खः । आना दरबन्दी काथंया वैज्ञानिकत मरु । कृषिख्य चख्यंकः अपलं अनुसन्धान याय फःसा नेपः दे नसा न्याडः नयमालिगु मखु मथां हे अन्न मिय दैगु देशकाथं हज्याय फः । दरबन्दीकाथं वैज्ञानिकत मरुसेलिं नेपःया थी थी थासय् च्वंगु कृषि अनुसन्धान केन्द्रत बन्द हे जुल धःसां मपा । वैज्ञानिकपिन्ता मः काथंया सम्मान व सेवा सुविधा बियमफूसेलिं

सुनिल प्रजापति, नगर प्रमुख, ख्वप

नेपःया बां बां लापुं कृषि वैज्ञानिकत विदेशय वाडः च्वंगु दः । अजपुं वैज्ञानिकपिन्ता सरकारं थःगु देशय हे ज्या सानय्गु वातावरण दयकः बियमः ।

चिनियाँ वैज्ञानिक युआन लोड फिङ जुं हाइब्रिड वा पुसा पिकाला । सन १९७९ सं उगु हाइब्रिड वापुसा सं.रा. अमेरिकाय् छ्वता । चीनिया इतिहासय वहे बौद्धिक सम्पति लःल्हाड ब्यूगु न्हापांगु उदाहरण खः । हाइब्रिड पुसाया आविष्कारं चीनता पित्या मरुगु देश दयक बिल । चीनं हाइब्रिड वापुसा मियो देया अर्थतन्त्रया ग्वाहाली याडः च्वंगु दः । भीगु विश्वविद्यालयतयसं नं वा, छ्व सिलाफल, पशु, जडिबुटीया अनुसन्धान याडः देशता थःगु तुतिख्य दानय् फय्केगु जक मखु बुँसः गु अन्नबालीत विदेशय पिता छ्वयो विदेशी मुद्रा कमय याय्गुलि बिचः याय्मः ।

वास न्यायगुलीजक अरबौ अर्बतका धेबा विदेशय वाडः च्वंगु दः । नेपालय् दःगु जडिबुटीत अनुसन्धान याडः देया मः काथंया तःताजि वास दय्के फः । पश्चिम नेपःया पहाडत जडिबुटी सय्केता बांलागु थाय् खः । सरकारं उख्य -पाख्य ध्यान तयो च्वंगु मरु । नेपालय् दःगु जडिबुटी वास दय्के मफयो भीथाय्या जडिबुटित ख्वाखचामूलं भारतता मियो लुँया भवं अमिकय न्याय मालः च्वंगु दः । न्हापा-न्हापा नेपः दे आयुर्वेद उपचार याड्गु बांलागु थाय् नं खः । अः वासया लागिं पुरा हे कतया भरय् च्वनय् मालय् धुंकल । नेपाल औषधि लि. व सिंहदरवार बैद्यखाना तिय मालिगु अवस्था वल । आना दयकगु वास मिय मफयो आनाया कर्मचारीपिन्ता तलब नकय

सच्छि व न्हयनेगूगु स्वप पौ, बःछि पौ (पाक्षिक)

मफूगु बुखौत प्याहाँ वयो च्वंगु दः । नेपःया अस्पतालं थः गु देशय पिकःगु वास न्यायगु मति मत ।

थ्व पुक्क सरकारं अनुसन्धानता हदायमतःगु व विश्वविद्यालय अनुसन्धानय् केन्द्रीत जुय मफूगुया लिचवः खः । सरकारं अः छक्या लागिजंक स्वयमगु मखु, देया लिपाथ्यंकः भिं जुइगु स्वयमःगु खः । अलय् नेपालय् अथे जुयो च्वंगु मरु । न्ह्यागु हे पार्टी सरकारय् वासां थःगु व थःगु पार्टीया भिं जक स्वयो वगु जुल । अपलं जनताया भिं ज्याखय् गुल्ले मति मत । गुकिं दे भन भन ऋणय् लुकुं बिडः वाडः च्वंगु दः । सार्वजनिक ऋण २७/२८ खर्ब थ्यनय् धुकल । देया अर्थतन्त्र धू धू मधू जुय धुकल ।

अमेरिका, जापान व चीनया अर्थतन्त्र अर्थेतुं बांलागु मखु । उगु देतयसं विश्व विद्यालयता अनुसन्धानया केन्द्र दयकला । अनुसन्धान प्रतिवेदनतयता राज्य छ्य छ्यं यंकला । वैज्ञानिकपिन्ता हाडः मः काथंया सुविधात बिला । थःगु हे देशय च्वनयगु वातावरण दयकः बिला । अभ देया वैज्ञानिकतयता मन क्वसायकला । गुकीं राज्यया अर्थतन्त्रतानं बांलाकला । अध्ययन व अनुसन्धात हज्याकगुलिं उगु देशत हलिमय्या अर्थतन्त्रय् नं हज्यागु खः ।

चीनं अनुसन्धान लागाय् अपलं लाय छ्यःगु दः । छगु रिपोर्टकाथं आना १० हजार ९०० अनुसन्धान याइगु संस्थात दःगु व उगु संस्थाय् ६२ लाख ९० हजार स्वयो अपः मन्त अनुसन्धान व विकास (आर एन्ड डी) सं ज्या साडः च्वंगु क्यंगु दः । सन २०१७ सं अनुसन्धानय् खानय् दयकः ज्या सापुं पूर्णकालीनपिनिगु ल्या ४० लाख दःगु क्यडः तःगु दः । चीन, अमेरिका व जापानलिपा स्वंगूगु धलः खय् तयो तःगु दः ।

चिनियाँ जनताया तस्कं थाकुक याडः च्वंगु महेनत लिपा चीनं विज्ञान व प्रविधिखय् स्थल्लाक हज्याकः च्वंगु दः । अनुसन्धान व विकासया लागिं चीनं दायँ २० प्रतिशतया ल्याखं औसत अप्वयक

यंकगु दः । सन २०१७ खय अनुसन्धान व विकासया लागिं जक १७ खर्ब ६० अर्ब युआन खर्च यागु ल्याचा दः । चीनया राष्ट्रिय तथ्याड्कं धः काथं व मूकं ग्राहस्थ उत्पादनया २.१३ प्रतिशत खः ।

अ बौद्धिक सम्पतियाय् नं उलि हे महत्व च्वजायो वगु दः । अमेरिका चीनया दशवी नैतिक सम्पति न्याय मिय जुयो च्वंगु दः । अमेरिकाया बौद्धिक सम्पति छ्यःगुया वापता चीनं दायँ दसं भुक्तानि अपः पुलः वगु दः । अमेरिकां चीनं बौद्धिक सम्पति आयात याइगु मू स्रोत जूगु दः । सन २०१२-२०१६ तक चीनं अमेरिकापाखं २८ हजार गू बौद्धिक सम्पति न्यागू ल्याखं क्यडः च्वंगु दः । सन २०१७ खय जकचीनं अमेरिकाता बौद्धिक सम्पति न्यायगुया वापत ७.२ अर्ब अमेरिकी डलर पुलः बिला ।

थजगु खाँ नेपाल गुल्ले सयकिगु ?

भीपुं शासक दलतयसं देश विकास याय्गु बां बांलागु नारात बिई । म्हुतुं नारा जक थ्वयकां विकास जुइगु मखु, अनुसन्धानं जक दे विकासया लौपुइ हज्याय फै । उकिं अः राज्यया ध्यान अनुसन्धानपाखय् वानयमः धाय्गु खायँ हकनं छक बः याय् ।

ख्वप नगरपालिकां नं थुगुसिया बजेटय् काथंछिगु थासय् अनुसन्धान केन्द्र दयकेगु खाँ क्वः छ्यगु दः । जिमिसं उगु ज्याखय् कुतः याडः च्वडागु दः । वैज्ञानिक व अनुसन्धान कर्ता पासापिनिपाखं उगु ज्याखय् साथ व ग्वाहाली दैगु आशा याडा । सरकारया भरय् जक च्वंसा हज्याय फैगु सम्भावना नं मखाडा । सकल सिनं थः थः गु थासं देशया लागिं योगदान याय्तु । नेहूतक न्ह्याइगु थुगु कार्यशाला तः लाय्मः भिन्तुना देछाय् ।

ख्वप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं त्रिभूवन विश्वविद्यालय मंकः ग्वसालय पुस ७ गते जूगु खाद्य, स्वास्थ्य व कृषिया अन्तरराष्ट्रिय कार्यशाला २०२५ उलेज्यासं बियो द्यगु न्वचुया भाय हिला सं.)

लैङ्गिक हिंसा विरुद्ध हिं खुन्ह्या अभियान व उथिंयंकय्गु स्वायँ विवेक

सुयातां हेबायचबाय याय्गु, दाय्गु, नुगलय स्याकः छुं नं ज्या याय्गु काथंया हिंसा खः । लैङ्गिक हिंसा धाय्बलय मिजंतय्सं मिसातय्ता वा मिसा तयसं मिजं तय्ता न्ह्याम्हासिसां छम्हासिं मेम्हासिता याइगु हिंसा काथं थुइके मः । समाजय युगौ निसें अजगु हिंसा याडः वगु न्यनय् दः । मिसा मिजं काथं लिङ्गया लिधंसाय याइगु भेदभावत तांकय्ता नेपःया सरकारं 'लैङ्गिक हिंसा विरुद्धको १६ दिने अभियान' न्ह्याकः वयो च्वंगु दः । २०५४ साल निसें हे नेपया सरकारं थुगु आन्दोलनता हछ्याडः वगु दः । थुगुसी वर्षया लिपांगु दिनय् मङ्सिर २४ गते थी थी ज्या इवः त याडः क्वचायकल । अथेनं समाजय धःसा हिंसा म्हवँ जुयो मवां ।

लैङ्गिक हिंसा धः सां अपलं पीडितपुं मिसात हे खानय् दः । मिसातय्ता दाइगु, एसिड छ्वाकिगु, दुर्व्यवहार, साइबर अपराध, अपमान, जवरजस्ती करणी थजगु यौनजन्य ज्या इवः त समाजय अपलं खानय् दः । समाजया अपलं मिसात जीवनया छुं नं छुं इलय हिंसाया सिकार जुगु विश्व बैडकया ल्याखं कथं । उगु रेकर्ड काथं संसारया स्वव्यव छव्व मिसात हिंसाया सिकार जुगु दः । विकसित देशय स्वयो अल्पविकसित व विकासोन्मुख देशय अपलं महिला हिंसा व घरेलु हिंसाया घटनात अपः जुइगु या ।

नेपः या संविधानया धारा १८ खय् 'समानताको हक' या व्यवस्था याडः तःगु दः । सकल नागरिकपुं कानूनया मिखालय उथिंयंपुं जुई । सुयातां नं कानूनया समान संरक्षणं छखय लिङ्गिक मखु । (उपधारा-१) राज्यया नागरिक पिनिगु दथ्वी उत्पत्ति धर्म, वर्ण, लिङ्ग, जातजाति व मे मेगुया लिधंसाय पाकय्गु ज्या याइ मखु (उपधारा-२) समान ज्याया लागिं लैङ्गिक आधारय पारिश्रमिक व सामाजिक सुरक्षा खय् पाकी मखु (उपधारा ४) ।

संविधान व कानून फुक्क विषयखय् उथिंयंकय्गु व्यवस्था याःसां व्यवहारय् लैङ्गिक भेदभाव मदयक छ्वय मफूनि । निजी लागाय् ज्या सानिपुं तयंकः खानय् दः पुं खः । सरकारं बांलाकः ज्या बिय मफूसेलिं अपलं ज्या निजी लागां बियो वगु दः । निजी लागा लबया नितिं लाय् छ्यलिगुलिं मालिकपिन्ता योतलय् तैगु मयलकिं लिकायो छ्वैगु 'हायर एण्ड फायर' या नीति लागु याडः तै उकिया अपलं सिकार मिसात जुयो च्वंगु दः ।

निजी ब्वनय्कुथि, कारखानाय् ज्या सानिपुं मिसातय्ता कानूनं धायो तःगु सुविधा बिय माली दक फछिं फक्कः ज्या खय् हे तै मखु किसातय्ता मचाबुय धुंकः सुत्केरी बिदा बियगु पलिसा ज्याखं हे लिकायो छ्वै ।

मिसातय्ता मचाबुगुलिया बिदा बियमाली दक उकिया हाँ हे ज्याखं लिकायो छ्वै । अपलं मिसात ज्या मदइ दक ग्याडः मचा बुइके मन दःसां मचा मबुइकसिं च्वडः च्वंगु नं खानय् दः । उकिं थजगु भेदभाव लैङ्गिक काथं जक ब्याख्या याडः स्वः सा धात्थेगु खायँ थयंकय् फै मखु । थव राजनैतिक प्रणालीया दोष खः ।

पूँजीवादी व्यवस्थाय् मिसातय्ता वस्तु थें तायकी । धेबाया लागिं ल्यासेपुं मियगु छुं हे मखुथें याई । नेपालय दायँ इलंड मिसात मिय यंकः च्वंगु ल्याखं क्यडः च्वंगु दः । ब्यापारीतय्सं गुलिसिता म्हामियगु (यौनजन्य) ज्याखय छ्यलय् यंकी । थमनं धायथें ज्या मयासा गुलिसिता मचिकं लुडः, एसिड छ्वाकः वा मिं छ्वयकः स्याडः बिई । समाजय थजगु ज्या मदिक्क जुयो च्वंगु दः । पूँजीवादी व्यवस्था दः तलय थजगु घटना जुयों तुं च्वनितिनि ।

थी थी राजनैतिक आन्दोलन नपां नपां मिसा मिजंतय्ता मपाकय्गु अनेक कुत नं मजगु मखु । राजनीतिक लागाय् स्वयगु खःसा संघ, प्रदेश व स्थानीय तहया मुख्य मुख्य पदय मिसातय्ता बच्छी (५० प्रतिशत) या आरक्षणया

व्यवस्था दः । निर्वाचन कानूनय् हे राष्ट्रपति वा उपराष्ट्रपति, सभामुख वा उप सभामुख, प्रमुख, अध्यक्ष, उप-प्रमुख, उपाध्यक्षमध्ये छम्हा मिसात मतः सें मगाक तःगु दः । स्थानीय तहलय् वडास्तरया जनप्रतिनिधिपुं मध्ये ४० प्रतिशत मतसें मगा । कानूनं मतसें मगाक ब्यूसेलिं जक नीति निर्माणया तहतक मिसात निर्वाचित वा मनोनित (ल्ययो काइगु) जुइगु मौका दता । अथेनं उकीं नं धात्थेगु न्याय बिय मफूनि ।

प्रतिनिधि सभा व प्रदेश सभाय् मिसात ३३ प्रतिशत प्रतिनिधित्व मयासें मगासेलिं कानून दयकिगु थासय मिसात नं अपलं थ्यडः वगु जुल । निर्वाचन प्रणाली मिश्रित (ल्वक बाक) जुगुलिं मिजंत अपलं प्रत्यक्षखय्, दानिगु मिसात समानुपातिक ल्ययो काइगु परम्परा थें याडः हल । भदौ २३ व २४ गते जुगु युवापुस्ताया आन्दोलनं निःस्वांगु सुशीला कार्कीया न्हयलुवाया निर्वाचन सरकारं धःसा फागुन २१ गते निर्वाचन प्रत्यक्षखय हे ३३ प्रतिशत मिसात उम्मदेवार दयकेता दलतय्ता पौ छ्वयोहय धुंकल । समानुपातिकय् बच्छी (५० प्रतिशत) महिला उम्मदेवार तयमःगु धःसा अःनं अथेंहे तयो तला तिति ।

थुकाथं कानूनं मतसें मगाकसां हे थव नं न्हपायाय्गु संसदीय इतिहासता स्वयगु खःसा संविधान सभाया न्हपांगु निर्वाचन २०६४ सं ३० म्हा, नेकगु निर्वाचन २०७० खय् १० म्हा, २०७४ या संसदीय निर्वाचनय खुम्हा व २०७९ या निर्वाचनय ९ म्हा मिसात प्रत्यक्ष पखय् त्याकः वगु खः । समानुपातिक पाखं त्याकः वपुं मध्ये नं दलया नेतातय् जहानपुं, म्हायय, भौ, नातागोतापिन्ता हृदाय तयो वगुलिं तस्कं कुंछिडः वगु दः । अथेनं शासक दलया नेतातय्के व्यवहारय् छुं भाति हे हिलः वगु खानय मरु ।

राजनीतिखय जक मखु सेना, प्रहरी व प्रशासन लागाय् नं आरक्षणमा व्यवस्था यागु दः । थुकिं थी थी लागाय्ता जात जाति,

सच्छि व न्हयनेगूगु स्वप पौ, बःछि पौ (पाक्षिक)

भाषा-भाषीया मिसातय्गु न्हयलुवा अप्वयो वगु दः ।

घाट्थें आरक्षणता न्ह्याब्लें तयो तय्गु पाय्छी जूला ?

मिसात व मिजंत राजनैतिक, सामाजिक व आर्थिक काथं उथिं मग्यंतलय छु ई तक आरक्षण (पाखुयो तय्गु) पाय्छी जू । अलय उकिता न्ह्याब्लेंया लागिं धःसा तयो तय्गु बांला मजु । पुरुषप्रधान समाजय् यक्व यक्व दाँनिसं लिपा लाडः चवंगु मिसातय्ता फक्व अपः मौका बियो उलि हे ग्यंगु थासयतक ह्यमः । नेपाल मजदुर किसान पार्टीया नायो भाजु नारायण मान विजुक्छें (रोहित) जुं समाजय मिसातय्ता हछ्याड यंकय्ता छुं दातक विदेशय डाक्टर इन्जिनियर वा मेमेगु थी थी विषयसं छात्रवृत्ति कोटाखय योग्यपुं मिसामस्त जक छवःसा बांलाइगु खॉ यक्व न्ह्यो हे धायो द्यूगु खः ।

न्ह्याब्लेंया लागिं पाखुयगु आरक्षणया व्यवस्था याःसा योग्यपुं मनूत उच्च शिक्षा ब्वनयगु व लाहातय ज्या दयकेगु मौका मदयो वानि । उकीं धिंधिं बल्ला यायगुलिं न्हवचा याइगु नपां समाजय असन्तोषया सःपिज्वयकः है ।

छुं ई न्ह्यो बङ्गलादेशय जूगु घटनापाखं ता ईतक पाखुयोतय्गु आरक्षणया व्यवस्था शासकपिनिगु लागिं गाजलें थैप्रत्युत्पादक जुई धाय्गु सिङ्के फः । आना १९७५ पाकिस्तान बङ्गलादेश क्वचाथयो व्यूसेलिं स्वतंत्रताया लागिं त्वापुं 'स्वतन्त्र सेनानी' या सन्तानपिन्ता कलेजय ब्वनय्ता आरक्षणया व्यवस्था यागु जुयो च्वन । तःदा तक व त्यंकः हज्याकः तःसेलिं ब्वनामिपिसं उकिया विरोधय आन्दोलन याता । गुकिं

लिपावयो सरकारजक क्वःदःगु मखु प्रधानमन्त्री बिसेवाडः थःगु ज्यान जोगय् याय् माल । प्रधानमन्त्रीया विरुद्धय मुद्दा चलय याडः अः मृत्युदण्डया फैसला नपां न्यकय् धुंकल ।

दायें दृष्टिमयाकं मिसात ज्या मालय्गु नामय विदेशय वानय् मालः चवंगु दः नि । अमिगु बाखं पीरव्यथा भन हे न्यनय् हे थाकु, दयनीय । गुलिसितां न्हिच्छी ज्या याका नं नय्गु नपां मनकिगु, कसा याइगु, लास बेपत्ता याइगु, म्हा हे मिय मालिगु यौन जन्य ज्याखय छ्यलिगु, प्वाथय् दयो वलकी छें पितिडः छ्वैगु, ज्याखं लिकायो छ्वैगु, मखु मजुगु उजुरी बियो झ्यालखानाय कुंकय् बिइगु थजगु घोर अन्याय याडः चवंगु बुंखा तः प्याहाँ वयो चवंगु दः । कानुन मथुयो ज्या मालय्ता विदेशय वापुं अपलं मिसातय्सं दुःख सियो चवंगु दः । अथे दुःख स्यूपुं मिसात तःमिपिनि मिसात मला । गरीब परिवारया मिसात दलालतय्गु लाहातय् लाडः सम्पति इज्जत व जीवन हे मदयक च्वनय् माल चवंगु दः । थव फुक्क पुँजीवादया कयो (विकृति) तः खः ।

लैङ्गिक हिंसा समाजवादय जक दैमरु

समाजवादी व्यवस्थाय् फुक्क नागरिकपिन्ता उथिंयंक व्यवहार याइगुलिं आना कानून व व्यवहारय् फुक्कसिनं उथिंयंक छयलः च्वनय् दै । लैङ्गिक विभेद मदयक हे फुक्कसिनं धेबा म्वायकः शिक्षा, स्वास्थ्य उपचार काय दैगुलिं अलय फुक्क नागरिक पिसं योग्यता काथंया ज्या व ज्या काथंया ज्याला दैगुलिं आना पाखुयो तय हे म्वः । चीन, कोरिया, प्रजग कोरिया, सोभियत संघ उकिया दसु खः ।

अः क्यूबाय् मेडिकल ब्वनिपुं ब्वनामिपुं ८१ प्रतिशत म्हाय् मस्त दः सा इन्जिनियरिडय ४० प्रतिशत दः । ८० प्रतिशत स्वास्थ्यकःमिपुं व ६६ प्रतिशत इन्जिनियरत मिसात दः । सच्छिम्हा मिजं मचाखय् १५६ म्हा मिसात विश्वविद्यालय भर्ना जुई । विश्वविद्यालय दीक्षित जुइपुं मध्ये ६३ प्रतिशत मिसात हे दः । राजनीतिखय नं मिसात न्हिथानय् लाइकः याडः गाक्क दः । आना संसदय ४८.९ प्रतिशत मिसापुं सांसद दः । थव सन २०१५ या ल्या खः ।

सन १९९७ या क्रान्तिलिपा सोभियत संघय स्वास्थ्य लागाय् ९८ प्रतिशत, चिकित्सक ७५ प्रतिशत, पुस्तकालय ९० प्रतिशत, ब्वनयकुथिया जनशक्ति ७५ प्रतिशत मिसात दःगु खः । अलय समाजवादया अस्थायी हारनपां ७० प्रतिशत स्वयो अपलं मिसात ज्या मदयो बेरोजगार जुल । मिसातय्गु स्थिति सन १९९७ या समाजवादी क्रान्ति हाँ याय्गु अवस्थाय हे थ्यन । म्वाय्ता मिसातय्सं थःगु ज्यू हे मिय मःगु अवस्था वल । (मजदुर ५ असोज २०८२)

स्वप नगर दुनय्ता कलेजय मिसामस्तय्गु अवस्था

खप नगरपालिकां शिक्षाता हदाय तयो कलेजत न्ह्याकसेलिं कलेज ब्वनिपुं ब्वनामिपिन्के मिसामस्त अपलं ब्वं वगु दः । नगरपालिकापाखं चायकः तःगु खप मा.वि., खप कलेज, खप इन्जिनियरिड कलेज, खप कलेज अफ इन्जिनियरिड, खप कलेज अफ ल व खप बहुप्राविधिक अध्ययन संस्थान व वागीश्वरी कलेज व वागीश्वरी कलेज अफ म्यानेजमेन्ट याड च्यागु शैक्षिक संस्थाय मिजंत ५०.९३ व मिसा मस्त ४९.०७ प्रतिशत दः ।

कलेजया नां	मिजंमचा	मिसा मचा	मुक्कं	मिजं प्रतिशत	मिसा प्रतिशत
खप कलेज	६३३	९०८	१५४१	४१.०८	५८.९२
खप मा.वि.	१९९०	१६८८	३६७८	५४.११	४५.८९
खप ई.	७२६	४९४	१२२०	५९.५१	४०.४९
खप कलेज अफ ई.	५१५	१६६	६८१	७५.६२	२४.३८
खप कलेज अफ ल	६८	१६५	२३३	२९.१८	७०.८२
खप बहुप्राविधिक अध्ययन संस्थान	५	११५	१२०	४.१७	९५.८३
वागीश्वरी कलेज	२१६	४११	६२७	३४.४५	६५.५५
वागीश्वरी कलेज अफ म्यानेजमेन्ट	३५	८८	१२३	२८.४६	७१.५४
मुक्कं	४१८८	४०३५	८२२३	५०.९३	४९.०७

हि सिबें तःधंगु घाः या दसि हे छु दु ?

पूर्ण वैद्य

जिगु पलाः पतिकं,
जिगु पतिंया हि किइगु दु
गुगु जिगु घाःया दसि खः
गुगु जिगु स्याःया सही खः
हि सिबें तःधंगु घाःया मेगु दसि हे छु दु ?
स्याः सिबें तःधंगु घाःया मेगु सही हे छु दु ?

कँथं दक्कं लँ त्वपुयाः तयेधुनेवं
खः जिं कँथय् नं पलाः तया वया वाकु छिना
मनूतयगु द्वेष- इष्यां तिकि नंथाय् पतिकं बुया वयाचवंगु थव कं
मनूतयगु स्वार्थ-अहम् .वाःथाय् पतिकं
इवाम्म इवः चिनाः वयाचवंगु थव कं
मनूया हे ल्हाः तं च्वामुगु ल्वहं, चुपि, भाला, संगीन
बम व मिसाइल जुजुं बल्लानाः वयाचवंगु कं
ब्वलासां ब्वलासाय्
ब्वलासां ब्वलासाय् हा काकां
अन्तर व्यक्तिनिसँ अन्तर महादेश थ्यंकः
तिंस्वाना वयाचवंगु कं
गुकी वाउँगु हःया नामं छहः तकं
चुलि जाये मफुगु कं

गुकी जन्मकाः छिं स्वांया निशान हे मदुगु कं
गुकीया विषालु हा दुने दुने शंका है मथ्यंथाय्
थ्यनाचवंगु कं
सच्छिकथं हा कयाः मौका पियाचवंगु कं
थव ति तःधंगु ग्यानापुगु कया जंगल है गन दु !
मनुखं मनूया दथुइ खने मदयेक ब्यानाचवंगु
बः बः सभ्यतां संस्कृतिं भुनाः नं
मनू दुने ल्यनाचवंगु अहम् व पाशविकताया कं

औपचारिकताया चाकु सवाः दुने
धोखा, दुश्मनी, षडयन्त्र व हत्याया पु सयेकाचवंगु कं
औपचारिकताया ख्वला प्वप्वं दुहाँ वने, - ग्याग्यां जि मनू दुने
धात्थे यथार्थ अहो ! गुलि ग्यानापु -
गन मनू दुनेया कँगाः दुने दुने लुयावइ
वया अहम् व स्वार्थया क्रूरतां न्ह्याः
सिनाचवंपिं विवेकत ।

मनूया चतुर भासं त्वत्वः पुया मौनताय् हे ि
सनाचवंपिं सत्य
संगिनं कुचा कुचा यानाः बखुंया ला नयाचवंपिं
मनू दुनेया लाखेत
अहम् जक थवयाचवंगु ख्युंगु अण्डरग्राउण्ड जक
स्वार्थया लुसिं कय्कय्पुयातःगु आदिम गुफा जक
वं थःगु स्वार्थया लागाय् म्हछिं चिमिसँ थें
लायातःगु मुलुपाय् नं
ववं जि न्यासि वयाः थःगु हि तिकि नंका,
गुलिं मुलु जिगु तुगल्य् थ्यंकः तुनाचवंगु दु
छपु छपु अपमान व अस्वीकृतिया मुलु
छपु छपु इष्यां व द्वेषया विषालु मुलु
छपु छपु षडयन्त्र व धूर्तताया मुलु
ब्वलासाय् मफुगु ब्वलासा लहिनाः थः दुने
स्याःया मि ल्हवयाः ल्हवयाः वयाचवना जिं
कयौं मृत्युया सिथं सिथं
कयौं निराशया गाजलं
कयौं आत्महत्याया चवथं
तर न्ह्यःने न्ह्यःने वने बाध्य जि
थव मुलुपाय्या लँय्
थव कया लँय्

सच्छि व न्हयनेगूगु स्वप पौ, बःछि पौ (पाक्षिक)

थः त लुत्तुलुयाः सां

वाकुछिना सां

न्ह्याक्व हे मुलुं थसु

न्ह्याक्व हे कथं थक

तर जिं थुकियात न्ह्या हे वने

लिना हे वने न्ह्याक्व सां

जिगु ल्यूने नं मृत्युया कंगाः सिबे

मेगु छुं मदु

मृत्यु सिबे सह याये थाकुगु

जीवनया अनर्थता सिबे मेगु छुं मदु

थः हे ग्यानापुगु मृत्यु जुयाः म्वायेगु सिबे

थाकुगु मेगु छुं मदु

जिं थव नं स्यू -

छपलाः जक न्ह्यःने नं

थन लखं इष्पाया मि लायातःगु दु

छपलाः जक ल्यूने नं थन

जितः मस्युतले अन्याःया छुरिं इवाः इवाः तिया थकेफु

लाः सा जिके लाकाकाःगु चुपि हे

ज्वयेकाः हानं हानं जितः हे पालेफु

म्वाना वक्व पतिकं

दना वक्व पतिकं

सारा जिगु सत्य

छकुचा गनं खने दत्तले

ख्वात्तुक भूठ पायेफु

तर्क तर्क ल्हायेफु

भूठ हे सत्य यायेफु

सत्ययात स्यानाः

जिके यक्वसिया साथ दयाः नं

दक्वसिया स्वार्थ मदु

यक्वसिया भिंतुना नं

दक्वसिया भिं तुने मफु

जिके घाःया चिल्लाय् दंगु सः सिबे

स्याःया मिच्याःगु तंया मि सिबे

सन्तोष व प्रस्तुतिया राग मदु

जितः गुगुकथं दासताया स्वीकृति मदु

उकिं जिगु लँ नं दक्वसिया लँ मजू

व नं हारांम्ह द्रुहं थें

सुयागु पःखाः, देगः

सुयागु छँया मूलुखा हे थुनावःगु दु

थव सुयागु लँ हे जिगु लँ

कं जुयाः तःमा जुयाचवंगु दु

सर्प जुयाः धस्वानाचवंगु दु

छगू युद्धया पु जुयाः त्वः पुयाचवंगु दु

स्वांमाय् सुका थें

स्वतिपाय् जुयाः नं सुलाचवंगु दु

हिनू दुने बय्चा थें पियाचवंगु दु

उकिं जि कथं हे मसुइक

मुलुं हे मसुइक

गुगु युद्ध हे तमज्याक न्ह्यःने वनेमफु

गुबले वने दइ धकाः पिइगु हे

गुबले कँस्वां जुयावइ धकाः चवनेगु हे

जि थम्हं हे थःगु लँया हत्या यायेगु खः

जि वास्तविकता खः भावुकतां पिनेया

जि यथार्थ खः कल्पनां पिनेया

जि छगू युद्ध खः सह्य व शान्तिं पिनेया

खः, थम्हं मपिनाः नं अथें अथें बुयाः वयाचवंगु कं थें

गुलि शत्रुताया नोक्सान हवनेमाः जि

थम्हं मबवनाः नं गुलि युद्ध ल्वाये हे माः जिं

छगू सबल ढाल प्रमाणित जुयाः

ढाल !

गुगु घाः ख्वं खः जिगु

तक्मार्थे नुगः पाय् घानाः न्ह्यःने वनेगु

अतिक्रमणया हूल जंगल हवः खना के न्ह्या

जिगु स्याःया हिइ चेतनाया रंग जायाः वयाचवंगु दु

अनुभवया गाः माथनाः वयाचवंगु दु

प्रत्येक घाः ज्वालामुखिया एवं तज्यानाः

वां खानाचवंगु प्वाः खः

गनं हिइसे चवंगु चेतनाया मित्याः

पिहां वयाचवनी, पिहां वयाचवनी

गुगु स्याःया लाभा खः

व हे विद्रोहया मिखः

त्वः पुयां त्वः पुइ मफयेक

हवानां हवाये मफयेक

यथार्थ बस्वाये हइगु

सत्य उला बिइगु ।

(चकना २:२:११०३१२१-१२६)

भीगु शिल्प व चित्रकला

थव भीगु शिल्प व चित्रकला भीगु प्राचीन सभ्यतायागु चिंपौ खः । भीके गाकं हे विश्वास दु कि गुगुं बखतय् भीगु शिल्प चित्रकलाया उन्नति पराकाष्ठाय् नं थ्यंगु खः । तर छु याये, अपशोचया खँ थव हे जुल 'भीगु शिल्प चित्रकलाया इतिहास लोप प्रायः जुयाचवन । गनं दयेफु, अयनं प्रकाशित जूगु खनेमदु थें च्वं । बरु देशविदेशयापिं अन्वेषकतय्सं गनं गनं छुं भति च्वयातःगु खनेदु । अयसां छु याये ! भीगु शिल्पकलाया पूर्व इतिहास पूरा नक्सां खनेमदु । गनं दःसा उकियात प्रकाश यायेगु सज्जनपिनिगु ल्हाती जुयाचवन ।

नेपाली भाषाय् पिहाँ वःगु 'नियमित आकस्मिकता' धयागु सफलं खनेदु कि "१३ गू शताब्दी भोट देशय् स्तूप (थूर) दयेकेत भीगु नेपाः गालं छगू कलाकार मण्डल अन वन । व कलाकार-मण्डलया नायो जुयावंह व्यक्ति १७ दँ दुम्ह अरनिको (चिनियातय्सं नां कयातःगु 'फल- पाउ'ह सफू च्वःम्हसिया अनुमान बलबाहु) धयाम्ह सर्वश्रेष्ठ मूर्तिकार तथा चित्रकार खः । थव हे व्यक्ति चीन देशय् नं वनाः थःगु कला वास्तुया चमत्कार क्यंगु बखतय् चिनिया बादशाह कुबलाइखाँ धयाम्ह वयात 'मिङ्ग हार्ड' धयागु किताब बिल । थुकिं सीदु कि भीगु शिल्प चित्रकलाया प्रचार केवल थःगु देशय् जक मखु, सुदूर देश विदेशय् नं जुल ।

तथैव, देशविदेशं ल्याहाँ वःपिं कलाकारतय्सं करपिनिगु बाबांलाःगु अथवा न्हूगु छुं कला नं हयाः थःगु देशय् प्रचार यात । भीसं स्यू कि १७ गू शताब्दिया प्रारम्भय् निर्माण जूगु यल देशया महाबौद्ध देगः भारतवर्षय् च्वंगु 'महाबौद्ध' मन्दिरयागु अनुकरण वा नमूना खः । एवं प्रकारं, भीगु नेपाः गाः छगू चीधंगु थाय् जुयाच्वंसां थनयागु शिल्प चित्रकलायागु सम्बन्ध भारतवर्ष भोट,

चीननाप घनिष्ठ जुयाच्वंगु खनेदु । अभ्र, हालसालय् निर्माण जूगु स्वयम्भू आनन्दकुटीयागु 'लंका चैत्य' छगू आदर्श उदाहरण खः । तर, न्हयागु हे जूसां नेपाः गाःया शिल्प चित्रया कलाविदतय्सं थःगु मौलिकता व नवीनता धाःसा त्वःतूगु खनेमदु । थुकिं सीदु कि भीथाय्यापिं कलाप्रेमीजनपिं फुक्क थःगु वस्तु शैलीपनया द्योतक खः ।

यदि यल देशयागु प्यंगू दिशाय् दयेकातःगु स्तूप (थूर) अशोक महाराजं स्थापना वा निर्माण यानावंगु हे खःसा अथवा अनेक विहार व चैत्य नं वय्कः जुजुं हे दयेकावंगु धयागु खँ सत्य खःसा उगु बखतय् हे नं भीगु शिल्प चित्रकलायागु इतिहास प्रारम्भ जुइधुंकूगु खनेदु, अर्थात् थव भीगु विक्रम सम्बन्ध्या बय्सं २१५ दँ न्हयः स्तूप, विहार, चैत्य धर्मधातु आदियागु निर्माणं सीदु कि मूर्ति निर्माण व गृह निर्माण कलाय् भी पुर्खापिंके गाक्क हे विशेषता दु, चमत्कार नं दु । हानं गुन्हुपुन्ही भ्राः विहारपतिं ब्वइगु 'तोलं-पौ' नं सीदु कि चित्रकला नं न्हापां निसें हे भीथाय् उन्नत जुयाचवन । थुजाःगु चित्रकलाया विशेषता व मौलिकता अभ्र स्वयेमाल धाःसा जयप्रकाश मल्ल जुजुया पालेयागु यँ देय्यागु कुमारी स्थानय् थौतक नं विद्यमान जुयाच्वंगु दनी । अभ्र, न्हापा धयावयाथेंतु चीन देशयागु चित्रकला नं भीथाय् द्वाहाँ वयाच्वंगु खनेदु । छायाःसा भीथाय् खनेदुगु 'मलः'यागु चित्र चीनं वःगु धयागु आपाःसिया विश्वास दु ।

अमेरिका देशं प्रकाशित जूगु छगू पत्रिकाय् नेपाः गाःयागु शिल्प वास्तुकलायात प्रशंसा यानाः थव खँ नं उल्लेख याःगु दु कि नेपाः गालय् जक शिल्प चित्रकला पूर्णगु २७००गू बौद्ध व हिन्दू मन्दिर दु । वास्तव्य् धात्यें धायेमाल धाःसा नेपाः गालय् दुहाँ

वःपिं प्रत्येक देश विदेशयापिं व्यक्तितय्गु दृष्टिइ न्हापां भीगु शिल्प वास्तु निर्माण कलाय् हे वंगु खनेदु । यल देय्यागु कृष्ण मन्दिर, महाबौद्ध, यँ देय्यागु हनुमान ध्वाका, तलेजु, ख्वप देय्यागु ५५पाः इयाः दुगु दरवार, न्यातपोल मन्दिर इत्यादि अमूल्य दुर्लभ कलायागु चिन्हपौ धकाः सुनां जक प्रशंसा मयाःगु दइ ?

शायद भीगु शिल्प व चित्रकलायागु विकास उगु बखतयागु धार्मिक भावं हे प्रगतिशील जूगु खयेफु । बिचाः यानास्वःसा सीदुगु खँ खः कि मनूतय् गुगु धर्मय् गथे गथे श्रद्धा जुल अथे अथे हे विभिन्न रूपं भीगु कला विकसित जुयावन । बौद्धमार्गीजनपिसं प्रत्येक बिहारय् बुद्धयागु मूर्ति हे जक निर्माण यायां वन तथैव चैत्य, धर्मधातु व बुद्ध जीवनीं भरे जूगु तोलपौ । उखे शैव वाममार्गतय्सं नं थःथःगु धर्मया रुचिअनुसार शिव मन्दिर, देव मन्दिर, देवी मन्दिर आदि निर्माण यायां तदनुसार मूर्ति निर्माण यात । हानं मन्दिरया दुने च्वनीगु छ्याः, कवं, नासःद्यः आदियागु चित्र नं कलात्मक ढङ्गं प्रदर्शन यात । अभ्र थुलि जक मखु, प्रत्येक छँथुवाः जुयाच्वपिसं थःथःगु धर्मय् प्रभावित जुयाः उगु नक्सां हे गृह निर्माण यात । बौद्धमार्गीजनपिनिगु छँय् कलायागु जक हे चमत्कार खने दयाचवन, तथैव लुखाफुसय् च्वयातःगु चित्रकलाय् नं बौद्ध कला जक हे खने दयाचवन । थथेंतु अन्य धर्ममार्गीतय्गु छँय् नं थःथःगु धर्मानुसारयागु शिल्प व चित्रकलां परिपूर्ण जुयाच्वंगु खनेदु । एवं रीतं गुलि गुलि मनूत धर्म प्रभावित जुयावन उलि उलि हे अप्वः श्रद्धा तःगुलिं उगु बखतयागु भीगु कला नं भन भन विकास जुयावन । अले छन्हु मनूतय् कलानाप घनिष्ठ सम्बन्ध जुल । व्यक्तियागु जीवन हे कलात्मक जुल । कलात्मक प्रदर्शन मयायेकं छुं हे ज्या मयात ।

सच्छि व न्हयनेगूगु स्वप पौ, बःछि पौ (पाक्षिक)

चिकिचापाः गु . तिकिइयाः छपातय् जक हे गुलि शिल्प कलां भरे जुयाचवन, तथैव चिकिचाधंगु लुखाय्, ल्वहं हिती, पंचुयागु कलमय् मसिथलय् । लाय्कू भवन, मन्दिरय् दुनेपिने परिपूर्ण जुयाचवंगु कला ला अलग्ग द हे दनि । यल देय्या कृष्णजुयागु शिला मन्दिरय् ला महाभारत रामायण थेंजाःगु ऐतिहासिक घटना फुक्कं कलात्मक ढङ्ग प्रदर्शन यानातःगु दु । छगू समय् कलाया उन्नति थपाय्सकं जुजुं वन कि, लुंयागु इयाः, लुंयागु गज्ज, लुंयागु आखः इत्यादि शिल्प व चित्रकलाया अनुपम आदर्श रूप पुर्खा कलाकारजनपिसं प्रस्तुत यानावन । उगु बखतया थुजाःपिं नामी नामी कलाविदपिनिगु अमर नां व ज्यायात पत्ता लगे यानाः प्रकाश व परिचय यायेगु थौयागु भीगु समाजयागु कर्तव्य मध्येय् छगू खः ।

नेपाः गाःया छाउनि म्यूजियम छकः स्वःवन धाःसा भीगु प्राचीन मध्यकालीन व वर्तमान शिल्प चित्रकलाया इतिहास व चिन्ह स्वरूप जुयाचवंगु वस्तु छगू-छगू अध्ययन यायेफु । मेमेगुली न्याम्हेसिं न्ह्यागु हे धाःसां थुगु क्षेत्रय् जा भीगु जातीय गौरवपूर्ण नां सकसिनं कयावःगु हे दु, कयावना नं चवनी । व सिंयागु इयाः, व सिंयागु देगः, व दंयागु मन्दिर, पशु पंक्षी, कज्यागु त्वाःदेवा, व लुंयागु लुंस्वां, तायोह व वहःयागु कल्लि, व लुं-वहयागु किकिपाः व सिजः-लीयागु थलबलह व फटकिरियाम्ह शान्त मूर्तिम्ह बुद्ध अझ अनेकानेक धातुयापिं देव-देवीयागु मूर्ति तथैव कलां परिपूर्ण जुयाचवंगु अनेकानेक चवयातःगु थानातःगु भरे यानातःगु विभिन्न सादा व रंगीन चित्र, भीगु शिल्प व चित्रकलाया छुं आदर्शनीय नमूना खः । अझ नेपाः गालय् बराबर जुइगु प्रदर्शनी, थुजाःगु भीगु शिल्प व चित्रकलाया चमत्कार भीसं स्वया वयाचवनागु हे दु । भारत देशया केन्द्रस्थानय् बराबर जूगु प्रदर्शनी नं भीगु शिल्प चित्रकलां प्रमुख प्रशंसनीय स्थान कयावःगु विश्व विदित जुया वयाचवंगु हे

दु । अझ धातथें धायेमाल धाःसा भीगु शिल्प चित्रकलाया प्रचार विश्वया कुचा कुचा पत्तिं जुइ नं धुंकूगु दु, दिन पर दिन जुयावने नं माः । अन्ततः भीगु शिल्प व चित्रकलाया इतिहास लोप प्रायः अथवा अभाव हे जुयाचवसां १९गू-२०गू शताब्दियापिं व वर्तमान कालया ख्याति प्राप्तपिं नामूद शिल्पकार व चित्रकार जनपिनिगु निम्नलिखित नां व ज्या विशेष उल्लेखनीय जुयाचवंगु खनेदु ।

किसियागु दया ज्यापाखे यलया जोम्बाहालय् चर्चपिं बेखाराज, पूर्णलाल - (अद्वितीय अनुपम कलापूर्ण पशुपति मन्दिरया निर्माण कर्ता) तथैव मोहनलालपिनिगु ल्हाःया आदर्श कलात्मक चमत्कार थौतक भीसं स्वया वयाचवनागु हे दु, अझ नेपाः गालय् दुहाँ वःपिं प्रत्येक विदेशीजनपिसं । थथेनतुं सिं व श्रीखण्डयागु ज्याय् जोम्बाहाया माहिलायागु नां अति उच्चतर जुया वयाचवंगु दु । विशेष यानाः फटकिरियागु ज्यापाखे अर्नलि क्यूरियोलय् नं यलया खाछेंया छत्रराज, पुण्यराज, देवराजपिनिगु नां तथैव क्यूरियोलय् व अनेक धातु सम्बन्धियागु ज्याय् नागबहाया हर्षराज, मणिरत्न (मूर्ति निर्माणया छम्ह आदर्श कलाकार युवक) पिनिगु नां विश्व विदित हे जुयाचवंगु दु । अझ थथेनतुं लुं, वहयागु ज्याय् प्रवीण व सिद्धहस्त जुयाचवपिं हःखाया पुष्पराज माहिलापिनिगु नां नं विशेष उल्लेखनीय । तदुपरान्त थः नेपाखे वनाः थःथः ल्हाःया अद्भुत, अद्वितीय कलाया चमत्कार कयंवपिं यल चिभाःचुकया स्व. काजिमानसिं, ज्ञानकर आदिपिनिगु नां नं थौं भीगु समाजय् लोप प्रायः जुया वनेत्यंसां कलादेवीयागु डायरी लुंयागु आखलं विद्यमान जुयाचवंगु दइ । हानं, यल क्वाःबाहाया ल्वहंयागु मूढाफुसय् अमर भावं अङ्कित जुयाचवंगु कृष्णवीर ल्वहंकःमियागु नां नं भीसं ल्वः मंके फइमखु (Krishnabir, one of the master of the stone cutters, 1886) तथैव चायागु ज्या सम्बन्धी निपुण कलाकार जुयाचवपिं यल इखाछेंया मुनिराज,

तीर्थराजपिंत नं ।

चित्रकलापाखे नं जुजु जङ्गबहादुरनाप बिलायत वनाः थःगु नेपाली ल्हाःयागु कलात्मक गौरव चमत्कार कयंम्ह यें देशय् तुंछे गल्लिया भाजुमचायागु नां व ज्या अमर जुयाचवंगु हे दु । तथैव, चीन देशय् वनाः अनुपम कलाया चमत्कार कयंम्ह जीतलाल (चिकंमुगः बाखाछेंयाम्ह) यागु नां अथें ल्वःमंका छ्वयेफइमखु । थथेनतुं भीमसेनथानया हर्षनारां, बखतमान, धनिनारां, ग्वारा भाजु, दीर्घमान, यटखाया पूर्णमान, इटुंबाहाया आनन्दमुनि, यल देशय् नुगःया पुनलाल, ख्वपदेशय् याछेंया हरिदास, प्रसिद्ध चित्रकारिणी लेडी एलिजावेथ बटलरयागु समकक्षाय् वयेमफुसां भण्डै भण्डै वयेत संम्ह यटखाया मैजु लक्ष्मीनानी आदि चित्रकलाया आदर्श कलाकारपिं फइगु खः । वर्तमान कालया नामूद कलाकारजनपिनिगु नां नं भीसं ल्वःमंके मखु । विशेष यानाः उल्लेखनीय जुयाचवन मा. चन्द्रमान, मा. तेजबहादुरपिनिगु नां व भीमसेनथानया मणिकमान (मूर्तिचित्रया कलाकार) यल हाँगः या कृष्णबहादुर, ख्वपया सूर्य्ये, विष्णुबहादुर (मूर्ति चित्रया कलाकार पिं) तथैव अनेक उदित व उदीयमान नव कलाकारतय्गु नां नं ।

आशा दु, आर्वलिखुनु भीगु शिल्प व चित्रकलाया इतिहास स्थायी रूप अङ्कित जुयावनी । धायेगुया तात्पर्यं थव खः कि ज्याफेल, लियो नाडो, डार्भिन्सि, लिब्रन, मिसोनियर, अप्पेन, हीगार्थ तथा माइकेल एन्जेलो आदिपिं थेंजाःपिं चित्रकार तथा शिल्पकारत नं भीथाय् जन्म जुया मचवंगु मखु । अझ प्वावले पिकास्सो, ज्वानग्रिज थेंजा : पिं चित्रकार, रेडिन थेंजाःम्ह शिल्पकारपिनिगु जन्म नं थौं भीथाय् जुयामचवंगु मखु ।

‘गद्यपुचः’ - मुंम्ह रत्नध्वज जोशी ।

येंः नेपालभाषा परिषद्, १०९२,

(खुकोखुसी), पौ ९७-१०४)

पुस महिना नपांया नेवः नसा ज्वलः

- आशा कुमार चिकंबजार

पुस, फासफुस ! चिकुलाया पुं नयो सिमा हः मदयकः चिकूलां पुकः सास हे ल्यं दःला मरुला धाय्थें च्वंकः थिङ्ग दाडः च्वंगु सिमा, स्वमा स्व स्व उराठ लकसय् हौं प्याहौं वयकः क्वागु सास ल्हा ल्हां, ख्वंगु लाहातय क्वागु सासं फू फू यायां लाहातय क्वाजः बियो च्वंपुं गुलिं मनूया पहः स्वयबलय् चिकुलाया ख्वं नपां ल्वाड च्वंपुं योद्धा हे खःला धाय्थें च्वनिगु लु स्वस्व पुस महिनाया सुथाय निसें बहनी थ्यंकया निहें छ्याडः च्वनि । योमारी नयो तागत थाडः वगु जिउता नपां वाथा वाथा कांकः सुथाय पु गाई । गनां स्वाखः वा छुचुं हवलः तःगु थें च्वंकः पुगागु, स्वस्व वहे पुगाथाय् न्हें न्हं थमनं त्याकागु मति तयो च्वनिसा, पु थः हे ख्वाउँया भण्डार ज्वडः सारा संसारता ख्वाउँ डांक, फय्तपां मिलय् जुयो न्हयपनय स्यथाक्क ख्वंकः मनूया म्हा, ग्वाराचिकं छ्याडः च्वनि । ख्वाउँया युद्धखय् हतियार काथं ख्वातुगु नं, लुमुगु द्रलेंगा, दुरुगां डयो, लकां, मुजा, पञ्जा न्ह्याडः, ज्याकेट फियो, माकतपुली पुयो सुथाय त्यलं नसंचा हूल भाव भक्तिया इवलय् द्योकय् वाडः पुरुषार्थ थें क्यडः च्वनि । अथेनं दुनयया आँच (आँट) बमलासा उलिखं जक चिकूला फय फैमखु । उकिता नेवः समाजय थीथी नसा ज्वलंत दयकः नय्गु याई ।

बुलुचाः

बुलुचा नेवः तयगु थःगु पहःया नसा खः । चिया त्वनय्गु मया बलय् बुलुचा दाय्कः त्वनय्गु याई । जाकी सियो, गेडागुडी (बुबः)त सियो क्यलः नाखय् दाय्कः छ्वाल् मल्लु धाय्कः इमुः ह्वाडः दय्किगु थुगु बुलुचा सुथाय जानय् हौं दाय्कः त्वनि । गुकी चिकुला फय फय्कः जिवयता क्वाजः बिई । च्वाप्व गुँया फय् वयो ख्वंङ्गु थासय् चिकुला नपां ल्वाय फय्केता न्हा चिया त्वनय्गुया पलि बुलुचा त्वनिगु नेवः नसाया छगू थःगु हे पहः खः ।

ऐला

उब्ले ख्यें व तयो ऐला पाहौं याकिगु चलन दः । हानय् मःपुं जिलार्जपिन्ता जक ख्यें तयो पाहौं याकिगु खःसा मेपिन्ता ऐला नं त्वंकिगु चलन दः । गुकिया अर्थ चिकुला फय फय्केगु हे खः । गुगु अः तस्कं हे म्हवें जुयो थुकिया थाय् चियां काय धुंकल धःसां पाइमखु ।

छुचुमारी

छ्व स्वनिगया वा धुंकया मुख्य बाली खः । चा भाजनय्

वा न्यौं भाजनय् छुचुं न्ह्याडः थूचां मारी क्यलः छुडः क्वा क्वा कं कौला याय्गु चलन नं बुलुहें ताडः वाडः अः पाउरोटी वा कुकिज बिस्कटं कायो च्वंगु जुल । उब्ले छुचुं मारी नं घपामारी, गोमारी वा छुचुं मारी छुडः नयगु या । थ्व सुथाय् जक मखु न्हिनय नं मारी बजी हे नयगु याई । थाकुक्क बूँ पालः, आलुबा, प्याज, लाभावा याय्ता थमनं हे कू खं बूँ पाल शारीरिक परिश्रम याइगु इलय थजगु मारी नं तःपा नःगु खौं भीसं खाडा, न्यडा ।

ताकुथ्वः

अलय बुई ज्या सानिगु इलय छुचुंया ताकु थ्वें थुयो छखय् बः तानय्गु, सुरय् लाकय्गु व पित्या तांकय्गु काथं त्वनिसा । गनां प्वकचा थ्वें धायो जाकिया ताकु थ्वें नं थुयो त्वनि । त्वंकी ।

लाजा मुस्या बजी

म्हा क्वाकय्गु काथं अलय पित्या छ्याय्गु काथं लाजा मुस्या बजी नं थुगु इलय नकय्गु याई । लाजा बजी दै बलय् छुचुं गनां दुसी नं ल्वाकः छ्याडः ताकुथ्वें दय्कः त्वंकय्गु याई ।

लाभाः

थुगु इलय नकतिनि ल्यासे ल्याम्होचा थें च्वंम्हा लाभामाः लिडः लाभावालः मारी बजी व लाजा बजीता घासा याडः नइगु चलन दः । लाभा नं जिउ क्वाकिगु नसा मध्ये खः । लाभामा छ्या छ्या याड लोसा दय्क नं नइगु चलन नं दः ।

लाभा हाँगः

लाभा हाँगः छ्या छ्या याडः अचार दय्किगु चलन धःसा अः सालुयो वां थें च्वं । अथेनं नेवः संस्कारय् थ्व नं छताजि घासा काथं नय्गु या । नपां लाजा निडः ल्वसा दय्किगु पालु छ्या छ्या याडः ल्वसा दय्किगु चलन धःसा अः तक नं दः नि । छपु लोक म्यें काथं-

अरे मैया रानी तलय् छु छु याडा ?

बजी नय्ता ल्वसा मदयो पालु छ्या छ्या याडा

अरे मैयाँ रानी जिम्हयाय् गुली ज्ञानी ॥

थुकाथं नेवः समाजय् ल्वसा नय्गु चलन काथं थी थी थःगु थासय् दःगु थःगु हे बुं सःगु ल्वसात नयो आत्मनिर्भर जुयो च्वंगु दे थौं थुकिनं कतया भरय् म्वाय मालः वल ।

गुन्दुः

थःगु हे बुई म्वयो हःगु तरकारीया हः तयो फिडः दयकगु

सच्छि व न्हयनेगूगु स्वप पौ, बःछि पौ (पाक्षिक)

गुन्दु नपां जा, लाजा मुस्या, मारी न्ह्यागु नं नसा नपां ल्वसा धासा काथं नय्गु याई । श्व नं जिउ क्वाकिगु नसा काथं हे छ्यली ।

आम्ली ल्वसा :

थुगु इलय् आम्ली ल्वसा नं जा नपां नय्गु याई । चिकुलाया नसा क्वसालिगु इलय् म्हुतु साक नय्गु याइसा । आम्ली पं या पंक्वा दय्कः त्वनिगु ई नं श्वहे चिकुलाया ई खः । गुगु पंक्वा सुथाय् न्हिनय् व बहनी नं त्वनय्गु याई ।

लैचा ल्वसा

थुगु इलय् मारी नपां ख्वाखः लै नं नय्गु याई । लाभा थें लैचा छ्या छ्या याडः लैचा ल्वसा नं नय्गु याई । पालुगु, चाकु चाकु, धःगु लै या ल्वसा वा लै नःसा प्वा सफा जुइगु वा पालुयो जिउ हे क्वाइगु धःगु दः । अलय् लै धकः वैगुलिं 'लै नयो गुई हूँ पालु नयो सभाय् हूँ' धायो तःगु जुई । जङ्गल्य् घांजा सू वानय् मःगु इलय् गुई धूँ वइथाय् धकः तयो धूँ बिसिकय् छ्वइगु ल्याखं धायो तकगु पुर्खाया बचं, डाल काय बहजु ।

चुलिपालु वा पालुक्वचा:

थुगु इलय् क्वचा वा चुलिपालु नं नय्गु या । पालु लिङ हेगु ई जुगुलिं नं थुगु इलय् पालु ल्वसा, पालुक्वचा तयो नय्गु या । पालु चि तयो नाः क्वाकः स्यखं ज्वर मथिइक च्वनय्गु नं याई ।

चाकु:

चाकू नं जिउ क्वाकिगु नसा मध्ये छगु खः । चाकुजा, जाखय् चाकू स्वथाडः वा चाकु मारी नयो जिउ क्वाकिगु ई नं श्वहे इलय् खः ।

गवर्चा:

मंसिर दुताय हःगु वा न्हपा 'बुथु पाचु छँ सुचु' धायो थुगु इलय् निसें हे गवर्चा दाय्कः नय्गु सुरु याई । एकादशीया त्वहः तयो वा वाउँगु क्यें नपां गवर्चा नय्गु सा धायो चिकुलाया इलय् जिउ क्वाकय्गु काथें हे गवर्चा दाय्कः नय्गु सुरु याई । थुगु इलय् नय्गु नसा क्वसालिगु व पचय् याय् फैगु धायो नं छ्व याय्गु छुचुं क्यलः गवर्चा दाय्कः नैगु पुर्खा स्यडः तकगु खः । गुगु स्वास्थय्या नीतिं नं तस्कं स्वस्थकर धाय्गु खाँ अः धात्थे खयो वगु दः । बुबः तयो, वाउँगु तरकारी तयो दायकिगु गवर्चा न्हपा गुलिसिया नय मयोसां अः थी थी ल्वय जूपिसं वाध्यतां नं थुगु नसा नयोवगु खानय् दः ।

सकी:

वर्षां फाक्या परिकार नय धुंकः चिकुलां पालुवाय् वा मल्लाबाय् पिङ तःगु सकी लिङः हयो सकिमा पुन्ही निसें सकी माडः नैगु ज्या चिकुलां नं याई । थुगु इलय् वर्षाता मः काथं गुन्चा, डाचासकी ताडः सकी चुलः चुलाचासकी पाडः तय्गु नपां मथां सयकः पाडः थुकिया तरकारी नं नय्गु याःसा वर्षा मँ हाडः पाडः गांकः तयो तःगु

गुन्चा माडः नय्गु नं याई ।

गुलिं नं बैज्ञानिक आविष्कार वसेलिं आधुनिकताया छ्यः तब्ब्याड वसेलिं मनूया पुलांगु पह ताडः वान । मखुसा थुगु इलय् बजी ल्हू ज्या वा सिज्या याडः कुति वाय्गु ज्या नं त्वाल्य् याय्पुं मिलय् जुयो लाता ब्वलां ज्या याइगु खः । उगु ताडः वांसेलिं अथेधाय् अजगु ज्या याय् म्वः सेलिं मंकः ज्या वा सामुहिक भावनाया ज्या मदयो याकचां चःगु समाज थें जुयो न्हँगु पुस्ताया मचातय्ता छथाय मुंकय्गु व सामुहिक भावनां, ग्वाकय् थाक्यो वल । ग्याँस वसेलिं सिमा थय्गु, कःसि वा पोल्हँय सिँ, छुसि पाय्गु मदयो वान । मखुसा सुयाय्गु छँ उगु सिँ पाडः तःगु खानकीं वा सिमा थयो सिँफालकिं अमि थुगुसी भ्वें ज्या (कय्ता पुजा, ब्योह ज्या वा गुथि प.....) दः धाय्गु छुना बिई । छुं भाति फुर्सदया ई आलु पियता आलुबा पाल, आलुबा वा प्याजबा खः दायो बजी नय घुं घुं न्हि लुकुं बिइगु इलय् चिकुलां कय् कुंकः मचातय्गु डत, लाहा तुति खितिं तज्याकः च्वनिगु लु धःसा अः तस्कं म्हवँ जुयो वान । न्हँ न्हँगु नसा मः मः चाउमिन, थुकपा, च्या थजगु थीथी विदेशी नसा, ज्वलं तपुयो यंकः सेलिं नेवः नसात वाथा वाथा काडः वल । नेवः नसाता त्वः तः वा वाथा वाथा कांकः सास्ती यासेलिं मेगु नसा जिवय्ता मनिङः थः वाथावाथा काडः जुल । छुं नं नसा-त्वँसा पुर्खा भौगोलिक ज्ञानया मिखां स्वयो कन्हे छु जुई धाय्गु ज्ञां छ्यडः थःगु थाय्या उत्पादनता छ्यलः कतया भरय् म्वाय्गु मखुसँ थःगु हे तुतिखय दाडः म्वाय्गु शिक्षा नुगलय् स्वथांकः तकसां 'खाँ बियां खाँ मथुगु' बानीं याडः भी भन भन कतकय् लुकुंछिङः जुय माल । गुब्लेकतं भीता काथं मछिंथाय् स्वतुक्क क्वप्वाइगु खः । अः या देया खाद्यान्न तरकारी व फलफुल विदेशं न्याडः हःगु ल्या खं क्यं । थुगु पुर्खा दय्कः तकगु प्यंखिप चफूसेलिं दुर्घटना जुइगुयां पक्का जुल । अलय् चिकुला पुम्हा सर्पथें पुं नःगु आलुमाथें चिकुलां हायकः ब्यूगु सिमाहः मरुम्हा सिमाथें कष्ट नयो म्वाय मालिगुया पक्का नं खः । 'पुर्खा त्वः त तकगु सम्पति, भीगु नसा व संस्कृति' नं खः धाय्गु खाँ मनय् द्रहँ मवां तलय् 'थःकय् दःगु तस्कं हेला कतकय् दःगु तस्कं बांला' धःथें भीसं प्याचाई बलय् कोक त्वनय्मःगु पित्याइ बलय् चाउ चाउ नय मःगु नसा संस्कृतिता त्वः त पुर्खा क्यडः तकगु नसा ज्वलं भीगु हे थाला बाला खय तयो नय सय्के फःसा बांला जुइ धाय्गु बिचः जक खः । उकीं नसा ब्वज्या नेवः नसा छँत दय्कः कौला छँत दय्क भीसं भीगु नसा छ्यलय् थुकिया ब्या तः ब्याकः यंकः देशं दुनयँ व देशं पिनय्या पर्यटकपिन्ता नं छ्यय्के फःसा विदेशी मुद्रा नं मुडः आर्थिक लागाय् नं तःमि जुयो वानय् फै । गुगु लाँपु ल्यःयगुलि फुक्कसिनं छकः बिचः याय् मालिला ।

छि जि भी जुया म्वायगु लकस..

लक्ष्मीप्रसाद कासुला 'सानुजीत'

भीगु स्वनिगल्य
पिनेनं मनुत वल खुसि ब वथें
दक्क च्व वल थ्व हे गाल्य
न्हयाथाय् हे स्वसा नं सःग थे जुल ।

भोखा बोल छे द्योगत दुत
न्हूगु छें दानेता धेबा मत
दपिसं बूँ मियो छे दाड हल
मरू पिनि भ्वाथगु लिँसां च्वड च्वन ।

दुने दुने भीगु हे बूँ न्योड च्व वपिसं
अः लाः मगात हं थाय् मगात हं
बिचः याय् माल ए नेवाःत
भीसं हे बूँ छें मियो भी हे अल्पमतय् लात
अमिसं भीता हे ख्याड हल ।

मस्तय् व्वने लिपा लाई धायो
खये भाय् स्योड हल
अला नेवाः भाय् तड वानिन
थगु भाय् थमं ल्हाय् मखान
भीगु भाय् जक मखु
थाय् बाय् नं तड वानिन
द्योःग फल्चा ल्वहः हिति थुड हल
ख्योत लाछि फुकं ताड वान ।
प्लटिड याड बोडाचा भुलौं थायबाय गुं पिचुल
यचुगु फय् मवल वाँगु सिमात मत

सास हे ल्हाय् थाकुल
यचुगु ना वईगु ख्व सिलयगु थाय नाःवल
खुसि त अपो याड धचा थें जुल
डा दर्ईगु थाय् दको मत
अले थाय् थासय् च्वैगु द्योःग पुखुत मत ।

थौ कन्हे भीगु थासय् भीता ख्याड हल
भीगु दुगु द्योः दगु चकाङ्गु थाय भीगु मखु धाल
मोलक मोलक धा धौं भीसं छुहे मधाल
दको ध्वलं स्वःथे स्वःयो जक च्वन सोजा जुल ।

भी नेवाःतय् थर जक नेवाः
तर जुयः मफुत नेवाः नेवाः छवा
अला नेवाः धायगु चिं हे मदईन
पासाःपासाः धा धौं चुकननि बह थुईन
न्हंका छोईन कला संस्कृति ताँक छोईन ।

अनं भी न्ह्योलं मचाल मदान धसाः
भीगु थगु थाय् नं भीता हे थड छोई
न्हंके बियमखु भीगु कला संस्कृति
अले भीगु थायबाय भीगु नखाचखा ।

भीगु भाय कला संस्कृति मस्तयता नं स्योड स्योड वानेनु
थगु भाय थगु थायबायया नितिं छपा जुयो ल्वायनु
न्हेल न्हेल भी पुर्खातयसं दयक तकगु थासय च्वने
छि जि भी जुयो म्वायगु लकस दयक दयक वाने ।

**नगरपालिका भीगु हे संस्था खः
इलयहे करपुल ग्वाहाली याय्नु**

स्वप नगरपालिकाया ज्या भवः त

सुचुकुचु ज्या इवः

पुस १ गते

स्वप नगरपालिका वडा नं ६ या महाकाली पीठ परिसरय मंगलवार बःछिया छक जुइगु सुचुकुचु ज्या इवः न्ह्याकसे स्वप नगरपालिका वडा नं ९ या वडाध्यक्ष रबीन्द्र ज्याख्वं सूचुकुचुता संस्कारकाथं हछ्याडः वयागु खाँ ब्याकसे न्ह्यान्हिथंया दैनिक ज्या थें त्वः फिइके मज्यूगु अड्ग थें सुचुकुचु सभ्यताया प्रतीक खः धायोदिल ।

महाकाली पीठय् स्वप नगरपालिकां थाकालिपुं जेष्ठ नागकिपिन्ता आदर निकेतन दयकः न्ह्याकिगु ज्या इवः हछ्याडः च्वंगु खाँ नपां वयकलं स्वप नगरपालिकां अरनिको सभाभवन दयकेगु ज्या नं न्ह्याकः च्वंगु खाँ काडः दिल ।

स्वप नगरपालिका वडा नं ६ या वडाया दुजः सिद्धिराम अवालं बःछिया छकः स्वप दे यचुपिचुगु बांलागु सहर दयकेगु तातुडः थी थी थासय सुचुकुचु याडः वगु खाँ व्याक दिल ।

कार्यपालिकाया दुजः रोशन मैयाँ सुवालं नं न्वचु तयोद्यूगु उगु ज्या इवः सं स्थानीय व्यक्ति, जनप्रतिनिधि व कर्मचारी पुं स्वापु

दःपुं नं ब्वति कायो द्यूगु खः ।

नेपाली सः व वास हवलय्गु ज्या स्यनय्गु ज्या इवः

पुस १ गते

स्वप नगरपालिका वडा नं. ८ समितिया ग्वसालय सोमवार जैविक मल व जैविक विषादी हवलय्गुया अभिमुखीकरण ज्या इवः यासे नेपाल मजदुर किसान पार्टी ८ नं या नायो भाजु एलएन दुवालं कृषि लागाय् नं आधुनिकीकरण याय्मःगुलि बः ब्यूसे छ्वाली, सु, घायँ थजगु जैविक वस्तुया प्राङ्गारिक सः छ्यल न्हूंगु प्रविधिं कृषि छ्यल किसानतयता थःगु तुतिं चुय फयके मः धायो दिल ।

स्वप नगरपालिका कृषि समितिया कजि राजकृष्ण गोरं तदा हाँ निसें देसी सः छ्यल व सेलिं चाः स्यडः वांगुलिं अः रासायनिक सः नपां कृषि चुनया नं छ्यलय् मःगु अलय् स्वप नगरपालिकां पिकःगु प्राङ्गारिक सः नं छ्यलय् मः धायो दिल ।

देसि सः यत्थें छ्यलः वगुलिं थानाया चाः स्यडः म्हवचा जक अन्नसःगुलिं कृषि चुन व प्राङ्गारिक सः हवलः चाया उर्वशीक्ति अप्वयके मःगु अलय् की सीगु किटनासक विषादी चाया गुण नपां वातावरणय् नं बाँमलाइगु लिचवलं मलानिगु दीर्घ ल्वय खानय् दयो

वगुलिं जैविक सः व जैविक विषादी हवलय् मः धायो दिल ।

कृषि प्राविधिज्ञ सबिन ख्याजुं भिडियोपाखं चाया गुणस्तर स्वयगु तरिका, सः हवलय्गु गथे धाय्गु नपां बालीनाली जुइगु ल्वयया खाँ काडः दिल ।

नगरपालिकाया मल प्राविधिज्ञ रमिता तमखुं स्वप नगरपालिकां पिकायो तःगु जैविक सः पिकाइगु व छ्यलिगु ज्या भिडियो पाखं क्यडः दिल ।

ज्या इवःसं स्वप नगरपालिका वडा नं ८ या वडाध्यक्ष नपां ज्या इवः या सभायानायो कृष्ण प्रसाद कोजुं बुँज्या मदयक मगागु ज्या जुगुलिं किसानतयता स्वइगु पहः बांलाय् मःगु खाँ नपां स्वप नगरपालिकां थुगुसि निसें हे कृषि चिस्यान केन्द्र न्ह्याकिगु खाँ नं ब्याक दिल ।

ज्या इवः सं स्वप नगरपालिका वडा नं. ८ या कृषि समितिया कजि कृष्ण लाल किसी, छ्याञ्जे रञ्जना भेनांत्वं पिसं नं न्वचु तयो द्यूगु खः ।

कासाया पूर्वाधार दयकेगुलि सरकारं बःयाय् मः

पुस १ गते

खप नगरपालिकाया ग्वसालय मंसिर २५ गते निसें १ गते तक न्ह्याकगु खप नगर दुनयया ब्वनयकुथि ब्यागु कासाया धिंधिं बल्लाकाला सं जूगु ख्यें बल, भलिबल, भतिंग्वारा, कवड्डी, खो-खो, एथलेटिक्स, चेस, ब्याडमिन्टन, कराते, उस्तु, तेक्वान्डो, पोर्टबल, जिम्नास्टिक, कसिमलापायँ, प्यकुं धुँ कासाया धिंधिं बल्ला कासा क्वचाय्कः तःलापुं कासामिपिन्ता बुधबार सिरपा लःल्हागु जुल ।

नेपाल मजदुर किसान पार्टीया छ्याञ्जे प्रेम सुवालया मू पाहाँलय नगरब्यागु ब्वनयकुथिपिनिनु कासाया धिंधिं बल्ला क्वचःगु व तःलापिन्ता सहिद स्मृति कासा ख्यलय छगू ज्या इवः सं सिरपा लःल्हाडः दिसे मू पाहाँ सुवाल जूँ भलिबल नेपःया राष्ट्रिय कासा खः धायोदिसे भलिबलया कासामिपुं अपलं दयो लोकंहवाडः वगु खाँ नपां कासाया पूर्वाधार दयकेगुलि सरकारं बः याय्मः धायो दिल ।

वयकलं भलिबल कासा हज्याकय्या निंतिं संसदय् खेलकुद ऐन संशोधन नं तयागु खाँ कुल दिसे नेपःया राष्ट्रिय कासा भलिबलया अन्तरराष्ट्रिय स्तरया पूर्वाधार कभर्डहल दयकेगु व एसियाली स्तरया भलिबलया धिंधिं बल्ला नेपालय् हे याय् फैगुयाडः कभर्डहल दयकेमः धाय्गु (संशोधन) हिलय्मःगु प्रस्ताब तयागु अलय संसद विघटनयाडः अः विचाराधिन अवस्था तयोतगुलिता न्हूगु संसदं उकिता हछ्याइगु विश्वास प्वंकः दिल ।

कासां नागरिकया व्यक्तित्व विकासय जक मखुसं सामाजिक

विकासय् नं ध्वासा बिइगु खाँ काडः दिसे वयकलं शासक दल तयसं समूहगत ज्या खय् बः मयागुलिं भदौ २३ व २४ गते नेपालय मतिमतयाथें ज्वःगु घटना जूगु खाँ काडः दिल ।

देशय वगु हय्पां देशया छु नं बांलागु उपलब्धी काय मफूगु खाँ ब्याकसे वयकलं प्रजग कोरियाया राजनीतिक नेतृत्व पुचःमिलजुयो टिमवर्क ज्या यागुलिं थौं हलिमयया प्रतिस्पर्धी देशत स्वयो हज्याय फःगु खाँ काडः दिल ।

न्हूगु पुस्तां देया राजनीति थुईकेःगु खाँ ब्याकसे वयकलं ल्यासे ल्याम्होपुं ब्वनामिपुं धाय्पुं देया कर्णाधार पुं खः धायो दिल ।

ज्या इवः या सभापति नपां खप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापतिं खप नगरपालिकाया ग्वसालय जुगु कासाया धिंधिं बल्ला राष्ट्रिय व अन्तरराष्ट्रिय कासामिपुं ब्वलांकय्ता ध्वासा जुगु खाँ ब्याकसे कासामिपिन्ता मःगु व फ्वंगु माग काथं नगरया थी थी थासय कभर्ड हल दयकेगुलि बःयाडः वयागु खाँ ब्याकसे खपय् व्यवस्थित कासाख्य दयकेगु ज्या नं हछ्याडः यंकय्गु अलय समाजता, सभ्य व सुसंस्कृत दयकेगु नगरपालिकाया तातुना बुलुहुँ पू वाडः वगु खाँ नं वयकलं काडः दिल ।

वागमती प्रदेशया सभासद सृजना सैजुं देया सार्वभौमिकता ल्यंकः म्वाकः तय्ता व दे हज्याकय्ता हिच्यादा बैसया ल्यासे ल्याम्होपिन्ता सैनिक तालिम बियमः धायोदिसे ब्वनयकुथिया इलयनिसे ब्वनामिपिन्ता कासाया लागाय् सक्रिय याडः तयफसा राष्ट्रिय व अन्तरराष्ट्रिय

सच्छि व न्हयनेगूगु स्वप पौ, बःछि पौ (पाक्षिक)

लागाय थःगु प्रतिभा क्यनयगु मौका दैगु विश्वास प्वंकसे थ्वहे थासय भिसै इमानदार नागरिक ज्यूता ध्वासा बियमः धायोदिल ।

ख्वप नगरपालिकाया प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत वसन्त भट्टराई जुं स्वास्थ्य नागरिक ब्वलांकयगु तातुडः ख्वप नगरपालिकां कासाता हृदाय तयो लाय छ्यलः वयो च्वंगु खौं ब्याकसे मनुया जिउ स्वस्थ याय्ता कासाया तहांगु महत्व दः धायो दिल ।

क्वचःगु ज्या इवःसं युवा तथा खेलकुद समितिया कजि नपां वडा नं १ यावडाध्यक्ष श्यामकृष्ण खत्री जुं ८० गू ब्वनयकुथिं

ब्वति कःगु थुगुसिया धिं धिं बल्ला कासाय् १५ गू कासाया बिधासं द्रलंद्र कासामिपिसं ब्वति कःगु खौं काडः दिल ।

ज्या इवः सं राष्ट्रिय भलिबल कासाया स्यनामि विनोदचरण राय जुं कासाया च्वजःपुं कासामिपिनिगु नां पिब्वयो द्यूगु खः ।

ज्या इवः या मू पाहाँ सुवाल व मेपुं पाहाँपिसं थी थी कासाखय (उत्कृष्ट खेलाडी) च्वजः म्हा कासामिपुं व ब्वनय कुथि तय्ता पदक व दसिपौ लः ल्हाडः ब्यूगु नपां कासाया हलं ज्वलं नं लः ल्हाडः द्यूगु खः ।

खप नगरपालिकाया ७६ कगु निःस्वानादिं

पुस २ गते

खप नगरपालिकाया ७६ कगु निः स्वाना दिं या लसताय योमारी उत्सवसं जुगु योमारीया धिंधिं बल्लाखय् तःलापुं पुचः ता सिरपा व ब्वतिकःपुं सकलसिता दसिपौ नपां मतिनाया चिं लःल्हाडः दिसे मू पाहाँ नेपाल मजदुर किसान पार्टीया छ्याञ्जे प्रेम सुवालं नगरपालिका निःस्वाना दिं या लसताय भिन्तुना देछासे खप नगरपालिकां नगर व नगरबासीपिनिगु सेवासं समर्पित जुयो ज्या साडः वगु खाँ काडः दिल ।

अ. नगरकोटया लायँ अपलं यातायातया चाप जूगुलिं थथे मजुइकेता हनुमन्ते व कासंखुसीया सिथय् जवं खवं वैकल्पिक लाँ दय्के फःसा दुर्घटना नं म्हवचा जुइगु खाँ नपां वयकलं संस्कृति धाय्गु मनूया बोली बचन व्यवहार भाय संस्कृति फुक्क लाइगु खाँ ब्याकसे योमारी नं संस्कृति विकासया छगू कथहँ खः धायो दिल ।

रुस व नेपःया विकासय ड्रास दुगं पागु खाँ ब्याकसे वयकलं विकसित देश पाखं नं सयक नेपालं फक्व चतारं विकास हज्याकय् मःगु खाँ ब्याकसे खपया सुचुकुचुता अझ स्यल्लाक हछ्याय् मःगु, स्थानीय तहता अधिकारं जायके फःसा जक स्थानीय तह अज बल्लाइगु खाँ नपां कर्मचारीपिसं थःगु पद व दक्षताकाथं ज्या सानय्ता घ्वासा बियमःगु, खप देता पर्यटकपुं छक मवसें मगाउनु गतव्यस्थल दय्केता खप नगरपालिकाया नीति व कार्यक्रमता स्यल्लाक छ्यलय गुलि जनप्रतिनिधिपुं व कर्मचारीपुं हज्याय् मः धायो दिल ।

ज्या इवः या सभापति नपां खप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं २००६ साल असार २४ गते भक्तपुर म्युनिसिपालिति नामं निःस्वांगु भक्तपुर नगरपालिका निःस्वासांनिसें थौं तक थी थी (कालखण्ड) ई पुलः नगरपालिकाय् जनप्रतिनिधिकाथं निर्वाचित जुयो सेवा याडः द्युपुं, खानय् दयक व मदय्कः खपया विकासय

योगदान याडः, द्युपुं सकलसिता दुनुगलनिसें भिन्तुना देछायो दिसे खप नगरपालिकां संविधानं ब्यूगु अधिकारया दुनय च्वडः थीथी ऐन कानुन दय्कः फुक्क लागाय विकास निर्माण हछ्याडः वगु खाँ ब्याकसे वयकलं खप नगरपालिकां निर्वाचनया इलय जनताया दश्वी घोषणा पत्र काथं वियागु बचं पू वांकय्या लागिं शिक्षा, स्वास्थ्य, सुचुकुचु, सम्पदा ल्यंकः म्वाकः भिंकःतय्गु विकास निर्माण, सीपमूलक तालिमत बियो खप नगरपालिकां जनताया भावना काथं ज्या याडः वगु खाँ ब्याकः दिल ।

प्रमुख प्रजापति जुं- नेमकिपाया नायो भाजु नारायणमान बिजुक्छें (रोहित) जुं २५/२६ दा हाँ खांगु म्हागस काथं खप दे छखा छँ छम्हा स्नातक, न्हयकनय स्वयथें पारदर्शी, भ्रष्टाचार मरुगु थाय, स्मारक ल्यंकः म्वाकः तःगु, कला संस्कृति म्वाकः तःगु, थःगु बिस्कं पहः पिब्वयो च्वंगु नमूना नगरकाथं हज्याडः च्वंगु दः धायो दिल ।

सांस्कृतिक नगर खपया मूर्त अमूर्त सम्पदात ल्यंकः म्वाक तयता खप नगरपालिकां मदिकक बःयाडः वगु खाँ ब्याकसे वयकलं विदेशीया धेबां मखु थःगु हे तुतिखय दाडः सम्पदा ल्यंकः म्वाकः भिंकः तय मःगु खाँ नपां नगरपालिकां जनतानपां मिलय जुयो श्रमदान, आर्थिक ग्वाहाली कायो सम्पदा ल्यंकः, म्वाकः व भिंकः वयागु खाँ काडः दिल ।

बागमती प्रदेशया सांसद सुरेन्द्र राज गोसाईं जुं खप नगरपालिकां थानाया संस्कृति ल्यंकः भिंकः तय्गुलि जनताता ग्वाकः वगु, नगर बांलाक हछ्याय्ता लिपा थ्यंकः बांलाकः हज्याकय्ता छप्पा छधि जुयो हज्याय्गु शक्ति व बिचः मः धायो दिसे प्रजग कोरियाया प्योड याडः सहर खप दे थें कलाकृति व कलाकारत अपलं दःगु थाय् खः अमिसं म्हवचा इलय हे हलिमय अजुचाय्पुगु

सच्छि व न्हयनेगूगु स्वप पौ, बःछि पौ (पाक्षिक)

सहर काथं विकास यागु खाँ ब्याकसे खप देया पुलांगु कला व संस्कृतिता विज्ञान प्रविधि व आधुनिकता नपां स्वाडः यंक्य फःसा न्हूगु युगया सेवा जुइगु खाँ कासे वयकलं जनताया सांस्कृतिक व नागरिक भावना म्वाकः तय्मः धायो दिल ।

खपया नेवःसभ्यता सांस्कृतिक समुदायखय जक लिकुडः च्वंगु मखु धायो दिसे थानाया जनता राजनीतिक रूप नं सचेत व छप्पा छधि जूगुलिं थुकिया बिस्कं पहः पिब्वय फःगु खः धायो दिसे वयकलं खपया साफूकुथित अभ्र बांलाकः यंक्य मःगु नपां थानाया नागरिकपनिगु बौद्धिक व सांस्कृतिक स्तर नं च्वजायो वानिगु खाँ नपां खप दे 'रोल मोडल' काथं हज्याडः च्वंगु दः धायो दिल ।

लसकुस न्वचू बियो दिसे उप प्रमुख रजनी जोशीं खप नगरपालिकाया थी थी ज्या इवः त व ज्याखं याडः देयाय् हे ब्वस्यलागु नगरकाथं म्हासिइका पिब्वय फःगु खाँ नपां खपया मुर्त अमूर्त सम्पदात ल्यंकः म्वाकः पर्यटन उद्योग नपां स्वाडः थी थी ज्या इवः त न्ह्याकः वयागु खाँ काडः दिल ।

भक्तपुर जिल्लाया प्रमुख जिल्ला अधिकारी उमेश कुमार

ढकालं खपया संस्कृति ल्यंक तयो हज्याक यंक्यगुलि याडः वगु ज्या च्वछाय बहजु धायोदिसे थजगु ज्या मदिकक हछ्याडः यंक्य मः धायो दिल ।

नेपाल कर्मचारी एसोसियसन एकाई समिति भक्तपुरया नायो गौतम प्रसाद लासिवं खप नगरपालिकाय् जनप्रतिनिधि व कर्मचारी पुं मिलय जुयो ज्या हज्याक च्वंगुलिं देशया ब्वस्यलागु जुयफःगु खाँ ब्याकसे सरकारं स्थानीय तहया कर्मचारीपिन्ता दोस्रो दर्जाया कर्मचारीकाथं स्वय मज्यू धायो दिल ।

ज्या इवः सं मू पाहाँ सुवालं योमारी धिं धिं बल्लाया ब्वतिकः पिन्ता दसिपौ, तः लापिन्ता सिरपा व मतिनाया चिं लः ल्हाडः दिल । नपां प्रमुख प्रजापति जुं ल्य ज्यामिपिन्ता सुभाय पौ व मतिनाया चिं इडः ब्यूगु खःसा प्रदेश सभाया दुजः सुरेन्द्र राज गोसाईं जुं योमारी उत्सवय् दुतिपुं सांस्कृतिक पुचः ता सुभाय पौ व मतिनाया चिं व उप प्रमुख जोशीं ग्वाहलियापुं संघ संस्थातय्ता सुभाय पौ व मतिनाया चिं लः ल्हाडः दिल ।

ज्या इवः सं खप नगरपालिकाया वडाध्यक्षपुं उकेश कवां (७) व रवीन्द्र ज्याख्वं (९) नं न्वचु तयो द्यूगु खः सा खप नगरपालिकाया प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत वसन्त भट्टराई जुं सुभाय देछायो द्यूगु खः । उगु ज्या इवःसं योमारी दयकेगु धिं धिं बल्लाया खायें लघु वृत्त चित्र (बःचा हाकगु सकिपा) नं क्यंगु खः ।

खप नगरपालिकाया ग्वसालय जूगु योमारीया धिं धिं बल्ला) सं ६२ थव पुचः दुतिगु खःसा उगु धिं धिं बल्लासं खप नगरपालिका वडा नं. ८ या छिकोड पुचः न्हाप, खप नगरपालिका वडा नं. ९ या विश्वकर्मा भैल प्याखं खलः तौलाछें ल्यू, खप नगरपालिका ८ या खपिड्गु एकेडेमी ल्यू या ल्यू, खप नगरपालिका वडा नं. ६ या भादगाउँ दिदी बहिनी पुचः व खप नगरपालिका वडा नं. ४ या सुरक्षित बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि ता हःपा सिरपा ब्यूगु खः ।

१३ कगु घरेलु उत्पादन प्रवर्द्धन मेला २०८२

पुस ३ गते

खप देशय घरेलु उत्पादन मेला न्ह्यात । भक्तपुर घरेलु तथा साना उद्योग संघया ग्वसालय उद्योग वाणिज्य कार्यालय व 'गो लोकल' या मंकः ग्वसालय खपया संस्कृति ल्यंकः तय्गु व पर्यटनता सालय्गु तातुङः स्वन्ह्या मेला विहिवार निसें नःपुखुया चाकलीं जुगु घरेलु उत्पादनया मेला खप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं यासे घरेलु उद्योग तय्सं देया अपलं ल्यासे ल्याम्हो पिन्ता लाहातय ज्या बियो तःगु खाँ ब्याकसे भीसं पिकायागु सामानत हलिमयया बजारय थ्यंकय्ता संघ व प्रदेश सरकारं, ग्वाहाली याय्मः धायोदिल ।

खप दे अपलं घरेलु उत्पादन याइगु थाय् खः धायो दिसे वयकलं खपय् चिच्या चिच्याहांगु मेलात इलय ब्यलय जुयो च्वंगु खाँ नपां खपया घरेलु उद्योगं पिकःगु सामान छ्यलयता व न्यायता जनताता ध्वासा बियो वयागु खाँ ब्याकसे नगरपालिकां ल्यासे ल्याम्हो पिनि लाहातय ज्या दैगु तलिमत वियो वगु, युवा उद्यमशील ऋण त बियो वयागु खाँ काङः दिल । नपां घरेलु उद्योगतय्ता फक्व अःपुक ऋण व्यवस्था याः सा बांलाई धायो दिल ।

भक्तपुर जिल्लाया प्रमुख जिल्ला अधिकारी उमेश कुमार ढकालं स्वन्ह्या घरेलुमेला तःलायमः धायोदिसे घरेलुउद्योगं स्थानीय उत्पादन च्वजाय्किगु नपां देया आर्थिक विकासय नं ग्वाहाली याइगु धायो दिल ।

नेपाल घरेलु तथा साना उद्योग महासंघया न्वकु चन्दनकृष्ण श्रेष्ठ उद्यमीतय्गु उद्यम बांलाकय्ता उद्यमीत हे छप्पा छधि हे जुयमःगु खाँ ब्याकसे स्थानीय सरकारया साथ ग्वाहाली जक खपया घरेलु उद्योगत

न्ह्याकय्ता अःपुइगु खाँ काङः दिल ।

उगु ज्या इवःसं उद्योग तथा वाणिज्य कार्यालयया प्रमुख राम प्रसाद कुस्मा, गो लोकया कजि बिरेंद्र जति, पत्रकार महासंघ भक्तपुरया नायो सुन्दर शिल्पकार महिला उद्यमी समितिया नकीं कमलश्वरी खर्बजां नं न्वचु तयो द्यगु खः ।

मेला सं जुजु धौ, तका तपुली, खप बजी, घरबुना काप, काष्ठकला, हस्तकला, धातुकला, प्रस्तर कला, चाया भालात, कृषि उत्पादनत तुचिकं, नेपाली अचार, पाउँत, नर्सरी व मेमेगु अपलं घरेलु उत्पादन नपां नेवः नसाया ज्वलं, च्याउया परिकारत दःगु ग्वसाखलःयाय् पिसं धःगु दः ।

मेला पुस ३, ४, ५ गते सुथाय् १०:०० ता इलयनिसें बहनी ६:०० ता इलयतक नः पुखुया चाकलीं द्रहं वानय्ता धेबा म्वायकः न्ह्याकगु खाँ नं ग्वसाखलं धःगु दः ।

दमक नगरपालिकाया प्रमुख थापा ख्वपय्

पुस ३ गते

ख्वप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं नपां भापाया दमक नगरपालिकाया प्रमुख रामकुमार थापा न्हयलुवाया, जनप्रतिनिधि व कर्मचारी पिनिगु पुचलं ख्वप नगरपालिकाया सभाकक्ष सं नपालाडः दिसे वयकपिन्ता खादा ववखायकः तका तपुली पुडुकः लसकुस यासे वयकलं नगरया भौगोलिक, ऐतिहासिक, सांस्कृतिक व जनसांख्यिक विवरण काडः दिसे फोहर थासय लाकय्गु ज्याखय् मौलिक अभ्यासया

खाँ काडः दिल ।

सच्छिदा लिपाया ख्वप देया चर्चायासे वयकलं साफूच्चमि नेमकिपाया नायो भाजु नारायणमान बिजुक्छें जू खांगु म्हागत काथं शिक्षा, स्वास्थ्य सम्पदा ल्यंकः म्वाकः तय्गु, सुचुकुचु संस्कृति च्वजाय्केगु लागाय् ख्वप नगरपालिकां याडः वगु मू मू ज्यात काडः दिल ।

शैक्षिक ऋण, छात्रवृत्ति बियो विपन्न वर्गता शिक्षा काय् फय्क वगु खाँ ब्याकसे शिशुशाला निसें कलेजतक चाय्कः दांकभिक बांलाक शिक्षा बियो वयागु खाँ ब्याकसे वयकलं नगरपालिका थःगु तुतिखय दाडः उपभोक्ता समितिपाखं सांस्कृतिक व ऐतिहासिक १६९ गू सम्पदात २०७२ सालया तः भवखाचां स्यंकः थुडः ब्यूगु ल्हवनय कानय व दानय धुंगु खाँ व्याकः दिल ।

ख्वप टि.भि., ख्वप एफ. एम., भक्तपुर लयपौ, ख्वप पौ, फेसबुक पेज, वेभ साइट, अनलाइन पत्रिका पाखं पादर्शी ढंगं नगरपालिकाया ज्या इवः तः पिता ब्वज्या

याडः वयागु खाँ नं वयकलं काडः दिल ।

ख्वप नगरपालिकापाखं चाय्क तःगु ख्वप अस्पतालं छँ छँ नर्सिड सेवा पाखं छँ छँ आधारभूत स्वास्थ्य सेवा ब्यू ब्यू व स्वास्थ्य सम्बन्धी आधारभूत तथ्यांक मुंकः च्वंगु खाँ ब्याकसे कोरोना भवल्वय्या इलय कोरोना नपां ल्वायता ख्वप अस्पताल न्ह्याकागु खाँ कुलः दिसे अः उगु अस्पतालं म्हवचा धेबां बांलागु सेवा बियो वगु खाँ काडः दिल ।

दमक नगरपालिकाया प्रमुख रामकुमार थापां ख्वप नगरपालिका यागु लसकुस व थः भप्यूगुलिं सुभाय देछासे शिक्षा, स्वास्थ्य लागाय् ख्वप नगरपालिकाया असल अभ्यास थाना हे वयां स्वयो सय्केगु सिकाइया लागिं ख्वप अस्पताल स्वयता ख्वपय् वयागु खाँ ब्याकसे दमकय् २५ गू शैय्याया अस्पताल चायके ताडागु व नेदाप्यदा लिपा १००गू शैय्याया अस्पताल काथं हज्याक यंकय्गु कुतः जुयो च्वंगु खाँ काडः दिल ।

ख्वप नगरपालिकां स्थानीय सरकारया ब्वस्यलागु ज्या याडः वगु मति तयो वयागु खाँ ब्याकसे वयकल शिक्षा व स्वास्थ्यता व्यवसायिकरण याकय् बिय मज्युगु थुनिया लागिं स्वंगू तहया सरकारं बिचः याय्मः धायोदिल ।

प्रमुख थापा नपांया पुचलं ख्वप नगरपालिकापाखं चाय्कःतःगु ख्वप अस्पताल, ख्वप बहु प्राविधिक अध्ययन संस्थान, ख्वप कलेज, ख्वप इन्जिनियरिड कलेज, ख्वप कलेज अफ इन्जिनियरिड, ख्वप कलेज अफ ल व ख्वप मा बि. थ्यंकः भायो स्वयो दिल ।

उगु नपालाय्गु ज्या इवः सं दमक नगरपालिका वडा नं १० या वडाध्यक्ष रजिन्द्र प्रसाद भण्डारी, वडा नं ९ या वडाध्यक्ष कुबेर प्रसाद भट्टराई, निमित्त मेडिकल सुपरीटेन्डन्ट कृष्ण प्रसाद साह व जिन्सी शाखा प्रमुख श्याम नारायण राजवंशी नं भःगु खः ।

खाद्य, स्वास्थ्य व कृषि या अन्तर्राष्ट्रिय कार्यशाला २०२५ उलेज्या

नेपाल मजदुर किसान पार्टीया छ्याञ्जे प्रेम सुवाल त्रिभूवन विश्वविद्यालय भौतिक शास्त्र केन्द्रीय विभाग, काठमाण्डौ विश्वविद्यालय स्कूल अफ साइन्स, भौतिक शास्त्र विभाग, खप इन्जिनियरिङ कलेज व खप कलेज अफ इन्जिनियरिङया मंक: गवसालय जूगु 'खाद्य, स्वास्थ्य व कृषिया चिसो प्लाज्मा र पल्स पावर प्रविधि' सं अन्तर्राष्ट्रिय कार्यशाला २०२५ या पुस ६ गते उलेज्या याडः दिसें नेमकिपां थःगु राजनीतिक प्रतिबद्धता काथं खप शैक्षिक संस्थात चाय्कःचुंगु खाँ कुलःदिसें अन्तर्राष्ट्रिय कार्यशाला गवसलं युवा इन्जिनियर, वैज्ञानिकअनुसन्धानकर्ता, प्रोफेसरपुं उत्साहितजूइगु नपां भौतिक विज्ञानपाख्य ब्वनामिपिनिगु मनक्वसालीगु खाँ काडः दिल ।

नेपःया पाठ्यक्रम पुलां जुय धुकुगुलिं अपलं ल्यासे ल्याम्होपुं उच्च शिक्षा ब्वनय्गु व ज्या नं सानय्गु नामय विदेशय् वाडः च्वंगु खाँ ब्याकसे वयकलंखप इन्जिनियरिङ कलेज, खप कलेजअफ इन्जिनियरिङ कलेज नपांया कलेजय् योग्यता सूचीकाथंभर्नादुकाइगु खाँ नपां स्यंकय्गु थुयगु व मि तयो वियगु समस्या ज्यंकय्गु लाँपु मखु, भ्रष्टाचारीपिनिगु सम्पति राष्ट्रियकरण याय मःगु, तःतःहांगु भ्रष्टाचार याइपिन्ता ज्यान सजायया व्यवस्था दयमः धायो दिल ।

चीनं इमानदारकाथंकोभिड भाइरसया खाँ सकल जनताता इलय हे सचेत यागु खाँ न्हिथांसे वयकलं राजनीति फुक्क नीतिया मूल नीति जूगुलिं देश व जनताया निःस्वार्थ सेवा याय मःगुखाँ नेमकिपां वःयाडः वगु दः धायो दिल ।

फौजदारीअभियोग लापुं नं तःतःहांगु च्वय च्वयया पदयथ्यनिगु स्थिति दयकसेलिं दे गख्य पाख्य ब्वाकःचवना धाय्गु खाँ लिफः पुलः स्वयमःगु खाँ ब्याकसे वयकलं सकल प्राणीया मंकःछँ बैंग्वारा (पृथ्वी) खः, बैंग्वाराता ल्यंकः म्वाकः भिंकः तय्गु मानव जीवनया कर्तव्य खः धायोदिल ।

सरकारय् वापिसं देश व जनताया समस्या इलय हे

सिइकयमफूगु अलय सरकारं जुयफःगु दुर्घटना न्हपालाकतुबिचः याय मफूगुलिं जेन जी आन्दोलन जूगुलिं राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोगया निष्कर्ष व्यूगु खाँ कुलःदिसें वयकलं प्रधानमन्त्री व मन्त्रीतय्सं देश व जनताया समस्या इलय हे ज्यंकय् मः धाय्गु विषयसंनेमकिपां सडक व सदन पाखं सःथ्वयकः वगु खाँ काडः दिल ।

खप नगरपालिकाया प्रमुखनपांकलेज व्यवस्थापन समितिया नायो सुनिल प्रजापति जुं खप नगरपालिकां विश्व विद्यालयत अनुसन्धानय् केन्द्रीत जुयमः धाय्गु विषयता बःयाय् मः धायोदिसे नगरपालिका पाखं चाय्कः तःगु कलेजया लागिं अनुसन्धान याय्ता बिस्कं बजेट छख्य लिइकः वयागु खाँ व्याक दिल ।

बुँ ज्याख्य ६० प्रतिशत स्वयो अपः जनतात आश्रित (दाड च्वंगु) देशय कृषि लागाय् बांलागु अनुसन्धानया बन्दोबस्त मज्गु दुःखया विषय खः धायो दिसे वयकलं कृषिखय अपलं चख्यंक अनुसन्धान याय् फःसा नेपाल खाद्यान्न आयातय जक मखु निर्यात याय्गु स्थिति थ्यंकय् फै धायो दिल ।

कृषि वैज्ञानिक पिन्ता उचित हानयज्या व सेवा सुविधा मरुसेलिं नेपः या बांलापुं कृषि वैज्ञानिकपुं विदेशय वाडः च्वंगु यथार्थ खाँ व्याकसे वयकलं वैज्ञानिकपिन्ता नेपालय हे ज्या सानय्गु वातावरण दयके मःगु खाँ व्याक दिल ।

चीनया वैज्ञानिक युआन लोड फिड जुं याडः द्यगु हाइब्रीड पुसाया आविष्कारं चीनता पित्यां मुक्तयाय्गु कुतः धायो द्यगु खाँ ब्याकसे वयकल भीगु विश्वविद्यालयं वा, छ्व, सिसाफल, पशु, जडिबुटीया अनुसन्धान याडः देता थःगु तुतिखय दानय् फय्के मःगु जक मखु कृषि उत्पादन निर्यात याडागु व पर्याप्त मात्रा विदेशी मुद्रा मुनय्गुलि बः याय्मः धायो दिल ।

सरकारं देया लिपाथ्यंकया भिं जुइगुलि बिचः याडः अनुसन्धानता हदाय तयो ज्या सानय् मःगु थौ या आवश्यकता काडः दिसे वयकलं राज्यया ध्यान अनुसन्धानपाख्य क्वसालय मः धायो दिल ।

गवसाखलःया कजि प्रा.डा. राजु खनालं खपय खाद्य, स्वास्थ्य व कृषिसं चिसो प्लाज्मा व पल्स पावर प्रविधिख्य अन्तर्राष्ट्रिय कार्यशाला गवसः गवगुया महत्व व तातुना काडः दिसे स्थानीय तहपाखं चाय्कः तःगु खप ई. कलेजत नपां समन्वय व मंकः ज्या याय्ता तस्कं अःपुगु खाँ काडः दिल ।

ज्या इवःसं खप इन्जिनियरिङ कलेजया प्राचार्य ई. सुजन माकं खप सर्कलं देया शिक्षा हज्याकय्ता यागु ज्या च्वछाय बहज्गु खाँ ब्याकसे पूर्वाञ्चल विश्वविद्यालय पाखं सम्बन्धन कायो चाय्कः तःगु खप ई. कलेजपूर्वाञ्चल विश्वविद्यालयया कलेजत मध्ये च्वजःगु कलेजकाथं चाय्कः तःगु खाँ काडः दिल ।

घरेलु मेला क्वचाल

भक्तपुर घरेलु तथा साना उद्योग संघया ग्वसालय उद्योग वाणिज्य कार्यालय व गो लोकलया मंकः ज्याख्य् ख्वपया संस्कृति ल्यंक म्वाकः तय्गु नपां पर्यटन च्वजाय्केया लागिं विहिवार निसैं न्ह्याकगु स्वन्ह्या घरेलु उत्पादन मेला क्वचाल ।

ज्या इवः सं ख्वप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं घरेलु उद्योग देशय अपलं ल्यासे ल्याम्होपिन्ता लाहातय ज्या बियो तःगु खाँ व्याकसे भीगु उत्पादनत विश्व बजारय् थ्यंकय्ता संघ व प्रदेश सरकारं ग्वाहाली याय्मः धायो दिल । नपां ख्वप दे अपलं घरेलु उत्पादन जुइगु थाय् खः उकिं ख्वपय चिच्या चिच्याहांगु मेला व उत्सवत इलय ब्यलय जुयो च्वंगु खाँ नं काडः दिल ।

भक्तपुर घरेलु उद्योगया उत्पादनत छ्यल, न्यङः जनताता उत्साहित यायां वयागु खाँ व्याकसे वयकलं नगरपालिकां ल्यासे ल्याम्होपिन्तालाहातय ज्या दैगु तालिम ब्यू ब्यू युवा उद्यमशील ऋणया व्यवस्थायाडः वयागु खाँ नपां घरेलु उद्योगतय्ता फक्वः अःपुकः ऋणया व्यवस्था याःसा बांलाइ धायोदिल ।

भक्तपुर जिल्लाया प्रमुख जिल्ला अधिकारी उमेश कुमार

ढकालं स्वन्ह्या घरेलु मेलाता भिन्तुना देछासे घरेलु उद्योग स्थानीय उत्पादन च्वजाय्किगु नपां देशया आर्थिक विकासता नं हछ्याइगु खाँ काडः दिल । नेपाल घरेलु तथा साना उद्योग महासंघया न्वकु चन्दनकृष्ण श्रेष्ठ उद्यमी पिनिगु उद्यम च्वजाय्केता उद्यमीत हे छपाछधि जुय मःगु खाँ ब्याकसे स्थानीय सरकारया साथ व ग्वाहाली जक ख्वपया घरेलु उद्योगत न्ह्याकय्ता अःपुइगु खाँ काडः दिल ।

उगु ज्या इवः सं उद्योग तथा वाणिज्य कार्यालयया कार्यालय प्रमुख रामप्रसाद कुस्मा, गो लोकया कजि बीरेन्द्र जति, पत्रकार महासंघ भक्तपुरया नाथो सुन्दर शिल्पकार, महिला उद्यमी समितिया नकीं कमलेश्वरी खर्बुजां नं न्वचु तयो द्यगु खः ।

मेलासं जुजु धौ, तकातपुली, ख्वप बजी, घरबुना काप, काष्ठकला, हस्तकला, धातुकला, प्रस्तरकला, चायाभालाकुला, बुँज्याया उत्पादनता, तुचिकं, नेपाली अचार, पाउँत, नर्सरी व अपलं घरेलु उत्पादन नपां नेवः नसा ज्वलंत, च्याउया थी थी नसा ज्वलं तयो तःगु ग्वसाखलं धायो तःगु दः ।

नुगः परीक्षण शिविर जुइगु

पुष ८ गते

ख्वप नगरपालिकां २०८२ पुस ८, ९, १० व ११ गते ब्वनय्कुथिया फक्क मस्तय्गु नुगः जाँचय याइगु शिविर चाय्किगु जुयो च्वंगु दः ।

ख्वप नगरपालिकाया ग्वसालय व मित्रराष्ट्र चीनया यूनानय् च्वंगु फुवाई युनान कार्डियो भास्कुर अस्पतालय् ज्या साडः च्वंगु विज्ञ चिकित्सकपुं भायो ख्वप नगर दुनय चाय्कः तःगु संस्थागत व सामुदायिक ब्वनय्कुथिया शिशु कक्षा निसैं हिगू तगिं तकया

ब्वनामिपिनिगु नुगः जाँचय याय्गु विषय प्रधानाध्यापक व प्रिन्सिपलपुं नगरपालिकाया सभाकक्षसं मुंकः ख्वप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं शिक्षा व स्वास्थ्य लागाय् अः ख्वप दे प्रगतिया लौपुइ हज्याडः च्वंगु ख्वपया सामुदायिक व संस्थागत ब्वनय्कुथिया शैक्षिक गुणास्तर उथिंयंकः हज्याडः च्वंगु खाँ नपां थाना ब्वडः च्वंगु छम्हा छम्हा नागरिकपिन्ता स्वस्थ याडः' तय्गु तातुडः स्वास्थ्य लागात हज्याक १०० गू शैय्याया ख्वप अस्पताल न्ह्याकः विशिष्टकृत स्वास्थ्य सेवा वियो वगु खाँ काडः दिल ।

वयकलं भक्तपुर क्यान्सर अस्पताल सरकारीकरण जुय धुंक जनतां अःपुकः मथां क्यान्सर उपचार सेवा काय दयो वगु खाँ नपां नगरपालिकां त्वालय-त्वालय थी थी ल्वयया स्वास्थ्य शिविरत तयो वगु खाँ नं व्याक दिल । ख्वप नगरपालिकां जापान सरकारया प्राविधिक ग्वाहालीख्य् श्वासप्रश्वास पुनःस्थापना केन्द्र नं चाय्कः वगु खाँ व्याकसे वयकलं ख्वप देता अःपूक व व्यवस्थित उपचार जुइगु व स्वास्थ्य नागरिकपुं च्वनिगु थाय् दयकेगु मतिं ज्या साडः च्वडागु खाँ काडः दिल ।

ख्वप अस्पतालया छाती रोग विशेषज्ञ डा. अमर प्रजापतिं जन्मजात (नुगः ल्वय) रोगता इलय हे वास याय फःसालिपा नुगः ल्वय जुइगु कम जुइगुलिं मचात बलय निसैं हे अभिभावकपिसं

संवर्धनशील जुयो नुगः लवयता सिङ्कः थुक्रिया लक्षणत सिङ्कः तयमः धायोदिल ।

खप नगरपालिका वडा नं ९ या वडाध्यक्ष रवीन्द्र ज्याख्वं शिविरय् नगर दुनयया ३५ हजार ८८० जना स्वयो अपः ब्वनामिपिनिगु नुगः परिक्षण याइगु शिविर न्ह्याकिगु खाँ काडः दिलसा नगर शिक्षा शाखा प्रमुख साधुराम फुयालं शिक्षा व स्वास्थ्य छगू धेबाया नेखय्या पाटा खः धायो दिसे ब्वनामिपिनिगु नुगः

सच्छि व न्हयनेगूगु स्वप पौ, बःछि पौ (पाक्षिक)

जाँचय याय धुंकः जुय फःगु जोखिम म्हवचा जुइकेता ग्वाहाली जुइ धायो दिल ।

चीनया खुनमिन चिकित्सा विश्वविद्यालय जनस्वास्थ्य विषय ब्वडः च्वंम्हा कृष्ण गरं ज्या इवःया तातुना व महत्वया खाँ कुल दिसे नुगः जाँचय याकपुं ब्वनामिपुं मध्ये नुगलय तच्चतं समस्या खानय दः पिन्ता धेबा म्वाय्कः उपचार याइगु खाँ न काडः दिल ।

जन्मजात हृदय लवयया प्रारम्भिक परीक्षण उपचारया शिविर

खप नगरपालिकाया ग्वसालय व मित्र राष्ट्रचीनया युनानया फुवाइ युनान कार्डियो भास्कुलर अस्पतालया ज्या साडः च्वंपुं विज्ञ चिकित्सक, पिनिगु सहभागिताय वागीश्वरी मा.वि. कमल विनायक्य् ब्वनामि पिनिगु निःशुल्क नुगः परीक्षण शिविर न्ह्याकसे नगरप्रमुख सुनिल प्रजापति जुं नुगः शरीरया तस्क महत्वं जःगु व संवर्धनशील अंग जुगुलिं नुगलय जुइगु छुं काथंया समस्या मन्तूया जीवनय जोखिम वैगुलिं इलय हे बिचः याय्मः धायोदिल ।

पुस ८ गते निसैं ११ गतेतक प्यन्हू न्ह्याकिगु नुगः लवयया प्रारम्भिक परीक्षण शिविर खप नगरया ३५ हजार स्वयो अपलं ब्वनामिपिनिगु नुगः जाँच याइगु शिविर लिपा जुयफःगु जोखिमता पानय्ता ग्वाहाली जुइगु खाँ काडः दिल ।

अन्तपूर्ण न्यूरो अस्पतालया निर्देशक डा. वसन्त पन्तं नुगः परीक्षण शिविर सञ्चालन नपां खपय सम्भाव्यता नं ब याय्गु खाँ काडः दिल ।

ज्या इवः सं नगर शिक्षा शाखा खपया रामेश्वर मचामसी वागीश्वरी कलेजय् केन्द्रय् ३ हजार ६३६ म्हा ब्वनामिपिनिगु नुगः

गुँभवय

पुष ५ गते

खप नगरपालिका वडा नं. २ छिकाडः महिला पुचः नपां नपा लाय्गु व गुँभवय ज्या इवः सं खप नगर प्रमुख सुनिल प्रजापति

जाँच, न्यातपोल सेकेन्डरी स्कूलय १४५४ म्हा, वागीश्वरी मा.वि. च्याम्हासिंगय् २४७७, खपिड्ग इङ्गलिश ऐकेडेमीसं ११८७ म्हा याडः ८७३४ म्हा सिया नगः जाँच उखुनुं जुइगु खाँ काडः दिल । शिविरसं खप नगरपालिका पाखं चाय्कः तःगु खप अस्पतालया प्राविधिक ग्वाहाली नं यागु खः ।

साधारण सभा क्वचाल

पुष ५ गते

वागीश्वरी मा.वि. व वागीश्वरी कलेज संचिति कोषया ९ कगु साधारण सभा क्वचाल ।

निरीक्षण

पुस १० गते

इन्द्रायणी द्यो छँ दानय्गु ज्या जुयो च्वंगु थासय् भायो नेपाल मजदुर किसान पार्टीया हानय बहम्हा नायो भाजु नारायणमान बिजुक्छँ व नेपाल मजदुर किसान पार्टीया छ्याञ्जे प्रेम सुवाल जु नपां पुनःनिर्माणसं श्रमदान याडः द्यूगु स्थानीय जनसमुदाय नपां ।

खप नगरपालिका वडा नं २ या इन्द्रायणी द्यो छँ प्वल्हँ चियता स्थानीय जनतात श्रमदान याड च्वंगु जुल । खप नगर पालिकाया विशेषता काथं उपभोक्ता समिति पाखं ज्या जुयो च्वंगु सम्पदा ल्हवनय् कानय् ज्याखय् थःगु भःपियो स्थानीय जनतां याडः वयो च्वंगु श्रमदान च्वछाय बहजु ।

नियुक्तिपत्र लः ल्हाय्गु ज्या इवः

पुस १० गते

खप नगरपालिकाया प्रमुख नपां खप कलेज सञ्चालक समितिया नायो भाजु सुनिल प्रजापति जुं खप कलेज अफ इन्जिनियरिङ्ग न्हँपुं वपुं शिक्षक व कर्मचारीपिन्ता छगू समारोह सं नियुक्तिपत्र लः ल्हाडः दिसे वयकपिन्ता कलेज परिवारय् लसकुस यासे खप नगरपालिकापाखं चाय्कः तःगु कलेजत देयाय् हे च्वजःगु कलेज (शैक्षिक संस्था) काथं हज्याडः च्वंगु खाँ ब्याकः दिल । कलेज निः स्वाडागु इलय् थी थी पंगः तः वसां नं शिक्षक, कर्मचारी, जनप्रतिनिधि व स्थानीय समुदायपिनिगु अपलं ग्वाहालीं थौं कलेज नमूना काथं हज्याय फःगु खाँ ब्यासे वयकलं शिक्षकपुं इमानदार भिंपुं व मेहनती जूसा व्वनामिपुं नं अनुशासित जुइगु खाँ नपां वयकलं सकलसिता थः थःगु थासं जिम्मेवारी, इमानदार जुयो पूर्वाकय्ता इनाप याडः दिल । नपां न्हपा कलेजता कमजोर याय्गु कुतः याःसां स्थायित्वया लागिं छतिं हे इगिदिगीमसांसं हज्याय मःगु खाँ ब्याकदिल ।

ज्या इवः सं कलेज सञ्चालक समितिया उपाध्यक्ष नपां खप नगरपालिकाया उप प्रमुख रजनी जोशीं सकलसिया साथ व ग्वाहालीं नगरपालिकां अः न्हय्गु कलेजत बांलाक हज्याकय् फःगु

खाँ नपां स्थानीय निकायं कलेज चाय्कगु खप नगरपालिका न्हाप खः धायोदिसे सकल कलेजया शिक्षक कर्मचारीपुं अनुशासित व लगनशील जुयमः धायो दिल ।

खप इन्जिनियरिङ्ग कलेजया प्राचार्य ई.सुजन माकं व खप कलेज अफ इन्जिनियरिङ्गया प्राचार्य ई. सुनिल दुवालं न्हँपुं शिक्षक व कर्मचारीपिन्ता लसकुस यासे नेगू कलेज व्यक्तिगत लबः या नितिं मखुसं समाजता बौद्धिक रुपं स्थल्लाकय्ता चाय्कगु नपां कलेजया अःया अवस्था काडः दिल ।

ज्या इवः सं प्रमुख प्रजापति जुं न्हँपुं शिक्षक व कर्मचारीपिन्ता नियुक्ति पत्रः लःल्हाडः दिलसा कलेज प्रशासन शाखाया प्रमुख सञ्जय मानन्धरं लसकुस याडः द्यूगु खः ।

जनश्रमदान

खप नगरपालिका वडा नं. २ या इन्द्रायणी द्यो छँ पोल्हँ चियता जन- श्रमदान यागु जुल ।

थी थी थासय स्वास्थ्य शिविर

खप नगरपालिका वडा नं. ८ या ग्वसालय स्वास्थ्य शिविर
पुस ५ गते जुल ।

अथेहे खप नगरपालिका वडा नं ३ या ग्वसालय, खप अस्पतालया प्राविधिक ग्वाहालिखय पुस ६ गते वंशगोपालय 'हाडजोनी व नशा ल्वयया विषय' निःशुल्क स्वास्थ्य शिविर जु थाय वडाध्यक्ष राज कृष्ण गोरा (३) जु मेडिकलया हलज्वलं लः ल्हाडः खप नगरपालिकां नगरबासीपिनिगु स्वास्थ्यता बिचः याडः इलय व्यलय वडा समितिपाखं थी थी ल्वयया निःशुल्क शिविर तयो वगु खाँ व्याकसे नगरवासीपुं स्वस्थ जूसा जकबांलागु स्वास्थ्य, नगर दैगुलिं थःथःगु स्वास्थ्य इलय हे परीक्षण याकः तःसा धन जनया क्षति म्हव जुइगु खाँ काडः दिल ।

ज्या इवःसं खप अस्पतालया डा. मनिष प्रधानाङ्गं खप नगरपालिकां खपया नगरबासी पिन्ता जक मखु देशां देछिया विरामी पिन्ता थी थी ल्वयया बारे सेवा ब्यू ब्यू हाडजोनी नशा थजगु नं फुक उपचार बियो वगु खाँ काडः दिल । नपां खपया नगरबासीपिन्ता तापाक मखु थःगु छँ हनय हे उपचार बियता हज्याडः च्वंगु खाँ नं काडः दिल ।

ज्या इवः सं कार्यपालिकाया दुजः सुनिता अवाल, वडाया दुजः कृष्ण गोपाल चगुथि नं न्वचु तयो द्यूगु खःसा उगु शिविरय १३९ म्हा मिजंत व मिसातयसं स्वास्थ्य परीक्षण याकगु खः । शिविरय खप अस्पतालया डा. मनिष प्रधानाङ्ग व श्रेया शर्मा नं परीक्षण यागु खः नपां मःगु वासत नं सिंतिं ब्यूगु खः ।

अथेहे खप नगरपालिका वडा नं. ७ या ग्वसालय जूगु मचा छँया क्यान्सर व दुर्बलया क्यान्सर परीक्षण शिविर जुल ।

अथेहे खप नगरपालिका वडा नं ९ या लसताय खप नगरपालिकापाखं चायकः तःगु खप अस्पतालया प्राविधिक ग्वाहालिखय पुस १२ गते खुन्हु जुगु हाडजोनी व नसा ल्वयया स्वास्थ्य शिविरय १२३ सिनं हाड जोनी व नसा सम्बन्धी ल्वयया जाँच व उपचार सेवा कःगु जुल ।

शिविर उलेज्या यासे वडा नं ९ या वडाध्यक्ष रवीन्द्र ज्याख्वं स्वस्थ नागरिक पिसं नं इलय व्यलय स्वास्थ्य जाँच याकः चवनयमःगु चिकित्सक पिनिगु सल्लाह काड, दिसे जिवय छु जुयो चवना धायगु मसिङ्गुलिं इलय हे जाँचयाकः ल्वय सिङ्के फःसा उपचार याय अःपुङ्गु खाँ काडः दिल । वयकलं खप नगरपालिकां नगरबासीपिन्ता स्वस्थयाड तयगु तातुडः स्वास्थ्य शिविरत न्ह्याकः वयो च्वंगु नपां खप अस्पतालया न्हँ न्हँगु अत्याधुनिक सेवा त ताँ तां वगु नपां मथां हे सिटी स्क्यानया सेवा नं न्ह्याकिगु खा काडः दिल ।

खप अस्पतालया हाडजोनी तथा नसा रोग विशेषज्ञ डा. श्रीकृष्ण बाथ, क्वयँ ज्यलिगु नसा च्यापय जुइगु ल्वयया लक्षणत काडः दिसे खप अस्पतालया चिकित्सकपुं न्ह्यागुं इलय विरामीया उपचार यायता तयार दःगु खाँ व्याकसे भारफुक व अन्धविश्वासय मखुसे विज्ञान व अनुसन्धानं पुष्टियागुलि जक विश्वास यायता इनाप याड दिल ।

कार्यपालिकाया दुजः छोरी मैया सुजखु (प्रजापतिं), वडाया नर्स अञ्जना सुवाल व महिला स्वास्थ्य स्वयमसेविका मनेश्वरी कोजु पिसं नं न्वचु तयो द्यूगु खः ।

भाय, कला व संस्कृति म्वाकः तय फःसा भीगु म्हासिइका नं ल्यडः च्वनि

पुस ११ गते

खप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं एकीकृत हाकुज्या प्रजापति समाज कल्चर क्याफे एण्ड बारया मंकः गवसालय पुस ११ व १२ गते जुइगु पोटरी स्क्वायर स्ट्रिट फेस्टिबलया उलेज्या चाखखय भालाछिडः याडः दिसे सडक महोत्सव तःजिक हानय फय्मः धायो भिन्तुना देछासे वयकलं भाषा, कला व संस्कृति ल्यंकः म्वाकः तयफःसा जक भीगु म्हासिइका नं ल्यंकः तय फै धायो दिल ।

वयकलं चाया भाला छियगु ज्या मानवविकास व सभ्यता

नपां स्वापु दःगु विषय खः धायोदिसे थुगु पेसा प्रजापति समुदायया मुख्य पेसा व रोजगारीया प्रमुख स्रोत नं खः धायोदिल ।

पुलांगु सीपत ल्यंकः म्वाकः तयगु धायगु न्हँगु पुस्ताता मानव सभ्यतानपां म्हासिइके बियागु थें खः धायो दिसे वयकलं चाया भाला छियगुलि यक्व यक्व पंगःत वसां नं थानाया समुदाय थुकिता ल्यंकः म्वाकः तयो तःगु तस्कं च्वछाय बहजु धायो दिल ।

खपया तालाक्व त्वः ऐतिहासिक, सांस्कृतिक व पर्यटकीय ल्याखं नं तस्कं हे च्वजःगु थाय् खः धायोदिसे वयकलं खप नगरपालिकां देशं पिनयया पर्यटकपिनिगु जक भर मकःसिं देशं दुनयया पर्यटकपिन्ता मन क्वसायकः दुकायगुलि नं बः याडः वयो च्वंगु खाा काडः दिल ।

प्रमुख प्रजापति जुं खप नगरपालिकाया गवसालय 'खप महोत्सव' व थी थी इलय बःचा बःचा हांगु महोत्सवत गवसः गवयो याडागु महोत्सवं दाछिछयंकं खप दे महोत्सवमय याय्ता गवाहली जुयो च्वंगु नपां पुलांगु पुस्ताया अनुभव न्हँगु पुस्ताता लः ल्हाय्गु तातुडः नं खप नगरपालिकां थी थी ज्या इवः त न्ह्याकः वगु खाँ काडः दिल ।

खप नगरपालिका वडा नं. ४ या वडाध्यक्ष उपेन्द्र सुवाल 'नाचगानया राजधानी खप दे' ता सार्थकता बियता स्थानीस्तरं यागु थजगु महोत्सवं ध्वासा जुइगु खाँ ब्याकसे तालाक्व त्वः ऐतिहासिक व

सांस्कृतिक काथं नं महत्वं जःगु थाय् जुगुलिं थुकिता ल्यकः म्वाक भिंकः तय्ता महोत्सव यागु खाँ ब्याक दिल ।

ज्या इवः या सभाया नायो नपां हाकुज्या प्रजापति समाजया नायो बलकृष्ण प्रजापतिं ज्या इवः घिसिलाकः, तःजिक हानय्ता सकलासिया साथ व गवाहली दैगु आशा यासे खप नगरपालिकां न्ह्याब्लें थजगु ज्याखय् साथ व गवाहली दैगु विश्वास प्वंकः दिल ।

खप नगरपालिका वडा नं. ४ या वडाया दुजः कृष्ण सुन्दर प्रजापति 'कुम्हें त्व' नामं म्हासिइका पिब्वयो वगु थुगु थासय बुसां निसें सी बलय् तकता मःगु चाया भालाकुला छिइगु खाँ नपां खपया परम्परागत पेशाता आधुनिकता नपां स्वाडः हज्याय फःसा न्हँगु पुस्ताता नं थुखय पाखय सालय फै धायो दिल ।

ज्या इवः या उकेश प्रजापति खपया थःगु हे उत्पादन व ज्या (सीप) ल्यंकः म्वाकः तयगु तातुडः स्ट्रिट फेस्टिबल' याडागु खाा काडः दिल ।

नेहू यंकः जुइगु फेस्टिबलय, नसा, बँज्या, चा भालाया स्टल, व्वज्या, सांस्कृतिक व्वज्या, पुलांगु सांस्कृतिक प्याखंत व सांस्कृतिक पहः या ज्या इवः नं याईगु खाँ नं गवसाखलं धःगु दः ।

लसकुस

खप नगरपालिकाया गवसालय चिनिया डाक्टरपुं व मेपुं पाहाँपिन्ता छगू ज्या इवः सं नगर प्रमुख सुनिल प्रजापतिं लसकुस याडः दिल ।

थाकलिपुं जेष्ठ नागरिक पिन्ता पौष्टिक सातु व उनीया सामानत इत

पुस ११ गते

नेपःया सरकारं दायें दायें पुस ११ गते खुन्हु 'राष्ट्रिय जेष्ठ नागरिक दिवस' काथं हाडः वगुलि, डाकगु राष्ट्रिय जेष्ठ नागरिक दिवसया लसताय नगरपालिकां शुक्रवार नगरपालिका दुनय चाय्कः तःगु भक्तपुर आदर निकेतन, सिद्धिशालिग्राम बृद्धाश्रम व सहारा केयर होमया थाकलिपुं जेष्ठ नागरिकपिन्ता पौष्टिक सातु, ऊनया तपुली, गलबन्दी व तुतां नं इडः बिल ।

वहे इवल्य खप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं भक्तपुर आदर निकेतनया जेष्ठ, नागरिकपिन्ता पौष्टिक सातु, उनया तपुली व गलबन्दी तुतां इडः बिसे वयकलं जेष्ठ नागरिक पिनिगु मेहनत व योगदानं हे न्हूगु समाज दैगु वयकपिनिगु योगदानता हाडः नगरपालिकां थी थी ज्या इवः त याडः वगु खाँ काडः दिल ।

वयकलं जेष्ठ नागरिकपिनिगु मानसिक व शारीरिक स्वास्थ्य बांलासा जक वयकपिनिगु आयु नं ताहाइगु खाँ नपां सक्रिय जीवन काथं छ्यलयता नं आदर निकेतन मःगु खाँ ब्याक दिल ।

प्रमुख प्रजापति जुं खप नगरपालिका थमनं हे आदर निकेतन चाय्केगु कुत याडः वगु खाँ ब्याकसे, नसा त्वासा, स्वास्थ्य जाँच, सुचुकुचु, न्ह्याब्लें बांलागु मति तयो हज्याय्ता नं बःयाडः दिल ।

खप नगरपालिका वडा नं ९ या वडाध्यक्ष रबीन्द्र ज्याख्वं जेष्ठ नागरिकपिन्ता हानयगु काथं थुगु ज्याइवः न्ह्याकागु खाँ ब्याकसे खप नगरपालिकां खप नगर दुनय चाय्कः तःगु स्वंगू आदर निकेतनय् थौं सामग्री इडः ब्यूगु खाँ ब्याकः दिल ।

ज्या इवः सं भक्तपुर आदर निकेतन सञ्चालक समितिया नायो लक्ष्मी प्रसाद कुर्सी जेष्ठनागरिक पिनिगु सेवाया लागिं २०७२ साल निसें भक्तपुर बचत आदर निकेतन चाय्केता कुतः याडः वगु खाँ नपां स्वदा हौं निसें तिनि चाय्के फयागु खाँ नपां वयकपिनिगु

स्वास्थ्य शिविर थाय थासय् भ्रमण व रचानात्मक ज्या इवः तः याडः जेष्ठ नागरिकपिन्ता सक्रिय व मानसिक स्वास्थ्य बांलाक तयगु ज्या याडः वयागु खाँ काडः दिल ।

अयेहे खप नगरपालिका वडा नं ७ या वडाध्यक्ष उकेश कवां जुं जेष्ठ नागरिक दिवसया लसताय सिद्धिशालिग्राम बृद्धाश्रमया जेष्ठ नागरिकपिन्ता पौष्टिक सातु, ऊनया तपुली व गलबन्दी व तुतां इडः बिल ।

(जन्मजात नुगःल्वय (हृदय रोग) या प्रारम्भिक परीक्षण शिविर

सहकारी संस्थां लाहातय ज्या दैगु तलिम बिय मः

पुस १२ गते

थालाछें वचत व ऋण सहकारी संस्था ख्वपया १९ कगु निःस्वानादिया लसताय जुगु खुल्ला किपा च्वज्याया धिं धिं बल्लायतः लापिन्ता सिरपा लः ल्हाय्गु ज्या ख्वप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं याडः दिसे दलंद्र खॉगव त छपा किपां पिब्वय फैगु खॉ कुल दिसे कलाकारपिसं च्वजगु किपा हे उगु इलय्या परिस्थिति या चित्रण याडगु ऐतिहासिक दस्तावेज जुइगुलिं किपा थःहे छगू सम्पदा, इतिहास, साहित्य खः धायोदिल ।

सहकारी संघ संस्थां दुजः पिन्ता धेबाया कालबिल नपां लाहातय ज्या दैगु तालिमत बियो थःगु तुतिखय दानय फैगु काथं

मिखा व स्वास्थ्य उपचारया तालिम

पुस १३ गते

ख्वप तिलगड्गा आँखा अस्पतालया ग्वसालय ख्वप नगरपालिकाया वडा नर्स नपां ब्वनयकुथिया नर्सपुं नपां चांगु नारायण नगरपालिका व सूर्यबिनायक नगरपालिकाया ब्वनयकुथिया नर्सपिन्ता आधारभूत आँखा स्वास्थ्य उपचारया छन्हूया तालिम ब्यूगु जुल ।

ब्वनयकुथि ब्वनिपुं बःचा ह्रिपुं मचातय्गु मिखा गथे जाँचय् याय्गु ज्या स्यनय्गु तातुडः न्ह्याकगु उगु तालिमय २९ म्हा नर्सपिसं ब्वतिकःगु खः ।

ब्वतिकःपिन्ता दसिपौ लःल्हाडः दिसें ख्वप नगरपालिका वडा नं. ९ या वडाध्यक्ष नपां ख्वप तिलगड्गा आँखा अस्पताल व्यवस्थापन समितिया दुजः रबीन्द्र ज्याख्वं मचातय्गु स्वास्थ्य संवेदनशीलताय सचेत जुयमःगु खॉ ब्याकसे स्वस्थतपुं मचात कन्ह्या फुक्कया लिधंसा खः धायो दिसे मचातय्सं थःता छु ल्वय जुयो च्वना धाय मफैगुलिं अभिभावकपिन्के नं स्वास्थ्य चेतना म्हवै जुइगुलिं

सक्षम याय् मःगु नपां शिक्षा लाग्ना हज्याय्ता सकलें हज्याय्मः धायो दिल ।

ख्वप नगरपालिका वडा नं १० या वडाध्यक्ष नपां उगु संस्थाया निवर्तमान नायो भाजु लक्ष्मी प्रसाद हयोंमिखां म्हवचाजक आम्दानी दःपुं स्थानीय बासिन्दा पिनिगु मंकः कुतलं निः स्वांगु संस्थां स्थानीय मन्तू मःगु आवश्यकतात पू वांकय् मः धायोदिल ।

भक्तपुर जिल्ला वचत व ऋण सहकारी संघ लि. या न्वकु भाजु जगन्नाथ प्रजापति समुदायया लिधंसाय चाय्कः तःगु सहकारी तय्सं जक समुदायता मःगु मः काथं ज्या याडगु खॉ नपां देशय् सहकारी सम्बन्धी न्हँ न्हँगु नियम ऐन, कानून, निर्देशन सहकारीता बल्लाकय्गु सहकारी मदय्कः छवय्ता हःगु खॉ काडः दिल ।

संस्थाया नायो भाजु रामकृष्ण सांगाछें अः तक या ज्या इवः तः काडः दिलसा किपा च्वज्या या ल्य ज्यामि बाल कृष्ण वनमाला, श्रीया पहिजु व मैयाँ केशरी कोजुं नं न्वचु तयो द्यूगु खःसा शिक्षा उप समितिया कजि राजिव सुवाल या सभा नायोलय जूगु खः ।

ज्या इवः सं किपा च्वज्याया धिं धिं बल्लाय क, ख, ग व घ समूह ल्ययो तलापिन्ता मूपाहाँ प्रजापति जुं दसिपौ व सिरपा लः ल्हाडः ब्यूगु खःसा निः स्वाना दिंया लसताय जूगु हिदान ज्या इवः सं हि दान यापिन्ता लयता पौ नं लःल्हाडः ब्यूगु खः ।

ब्वनयकुथि व विद्यालय नर्स पिनिगु भूमिका अपलं दैगु खॉ ब्याक दिल ।

वयकलं ख्वप नगरपालिका व तिलगड्गा आँखा अस्पतालया मंकः ज्याभ्वलय ख्वप तिलगड्गा आँखा अस्पताल चाय्कागु नपां धेबा मरुपिन्ता नं थुगु अस्पतालं दांकः अःपुकः उपचार सेवा बियो वगु खॉ ब्याकः दिल ।

थ्व नं हाँ तालिम न्ह्याकय् वं ख्वप अस्पतालया निमित्त मेडिकल डाइरेक्टर डा. मजेश प्रताप मल्लं अस्पतालया छ्वा भवनं हे फुक्क थी थी ल्वयया अःपुक उपचार बियगु तातुडः ख्वप अस्पताल व ख्वप तिलगड्गा अस्पतालया दश्वी मंकः ज्या जूगु खः धायो दिल ।

ख्वप तिलगड्गा आँखा अस्पतालया प्रमुख डा.सुदिप राजभण्डारी, व्यवस्थापक धिरज अधिकारी व चिकित्सक कृजन सुवालं मिखाया हेरचाह नपां मिखालय जुइगु थी थी ल्वयया खायँ अभीमूीकरण याडः दिल ।

तालाक्व त्वालय जूगु Pottery square street festival या

उलेज्या याडः दिसे नगर प्रमुख प्रजापति (२०८२ पुस ११ गते)

ख्वप नगर दुनया फुक्क
ब्वनय्कुथिया ब्वनामिपिनिगु
नुगः जाँच ज्या इवः सं

(२०८२ पुस १ गते)

ख्वप नगरपालिका वडा नं. २ या इन्द्रायणी घोछें पलहें
चिथाय भायो बखयो दिसे का.बोहित

खाद्य, स्वास्थ्य व कृषिभे चिभो प्लाज्मा व पल्स पावर
प्रविधिया अन्तरराष्ट्रिय कार्यशाला पुस ७ गते